

Rute 80

RØD UNGDOMS MAGASIN

NUMMER 2 1982
16. ÅRGANG

Arbeiderbevegelsen
Arkiv og Bibliotek

1090
ARBEIDERBEVEGELSENS ARKIV
FOLKETS HUS 11 C
OSLO 1

**TROMSØ: 11 års kamp for
et sted å være SIDE 6, 7, 8 og 9**
**«Her hadde Christiane F.
sin første kunde» SIDE 2**
Gjest i Ruta: YLIs nye leder SIDE 22
TEMA: Religion SIDE 11—15

f389(0513)
R9

«Her hadde sin første

BERLIN: På trappa foran Gedächtniskirche, kirkeruinen som står der som et dystert minnesmerke om siste krig, øverst på Kurfürstendamm, har de første frikerne og turistene satt seg. Atten grader i skyggen, og plutselig kjennes det ut som om sommeren er der igjen. Joda, sjøl tåka fra de flate slettene i Polen må vike for en stigende sol. Sensasjonsavisene grafser enda i drapet på de norske skolejentene i millionbyen. BILD-Zeitung har engasjert en synsk mann som forteller hva som har skjedd. I området rundt jazzkjelleren «Quasimodo», henger enda plakater som lover 10 000 D-mark i belønning til dem som gir opplysninger om drapsmennene. Men sola har begynt å tære sterkt på plakatenes rødfarge.

Området rundt Gedächtniskirche er sentrum for Vest-Berlin. Slik har det vært siden de allierte gjennom Potsdam-avtalen i 1945 viste nok uforstand til å dele byen inn i sektorer. Seinere kom Muren, og i dag, 37 år etter at krigen sluttet, er den midlertidige inndelingen av Berlin for lengst blitt en svært så permanent ordning. Førkrigstidas bysentrum ligger nå midt på Muren, og der gror det som kjent ingenting ...

Turistbussene

Turistbussene begynner å få større belegg, nå etter at den sure vinteren er på retur. Nå fylles de luftkondisjonerte Mercedesene opp med folk fra alle verdens kanter: brautende amerikanere i storrutebukser, briter i tweedskjørt, japanere med Nikon, som du kvelde den før gikk forbi mens de ungguttfnisende studerte repertoaret på en av de mange sexklubbene. Men det er mest amerikane-re, det virker iallfall sånn ...

En — to — tre

Turistbussene tilbyr deg Berlin på en, to eller tre timer. Da har du sett det som er verdt å se, pluss, pluss. På en time får du med bare det grøvste, Muren og Riksdagen, på tretimers'en blir det også litt museer og flyplassen Tempelhof.

Det er litt rart å forstå hvordan det går an å se en hel stor millionby, en gang sentrum for hele det tredje riket, på en liten time, men bussen har stor motor og guiden snakker tre språk flytende.

Det blir vel omtrent som å spise kule-is. Det beste er tre kuler, med krokan på toppen, deretter jordbær, for så å avslutte med grønn pistasj-is. Men ei kule er jo is det også ...

Turistbussene tar opp sine passasjerer like ved Gedächtniskirche. Et steinkast unna ligger Vest-Berlins jernbanestasjon og T-baneknutepunkt: Bahnhof Zoologischer Garten.

En jernbanestasjon som var som alle andre, inntil boka «Wir Kinder vom Bahnhof Zoo», eller på norsk: «Å være ung er for jævlig» kom ut. Brått endret tilstanden seg. Journalister begynte å lage reportasjer fra stedet. Om alle de herionmerkede tenåringene som oppholdt seg der. Om prostitusjonen som fulgte i kjølvannet. Om tomheten og om det intetsigende livet. Noe liknende skjedde med diskoteket «Sound», stedet der Christiane F., hovedpersonen i «Å være ung er for jævlig», for første gang for alvor kom i kontakt med stoffmisbruket.

Tomt

I dag finner du ikke disse ungdommene så mye i strøket rundt Bahnhof Zoo lenger. De har flyttet til andre steder, til andre tilholdssteder i millionbyen, som f.eks. til Kreuzberg, der det fortsatt finnes tomme leiligheter som enda ikke huser husokkupanter.

Men enda flere har funnet seg plass på kirkegården, Bahnhof Zoo-miljøet var aldri videre helsebringende.

Christiane F. kunde»

Vi kommer ut på Karl-Johan og det er begynt å mørkne. Vi hører bildekk mot våt asfalt, klappingen av hæler og ser reklamen blinke i neonlys over Egertorget. Storbystemning. Uvirkelig. — Og inni huet surrer fortsatt Bowie...

Vi har sett filmen «Å være ung er for jævlig», bygd over boka med samme navn, forlenget en bestselger, her i Norge såvel som i hjemlandet Tyskland.

Det er historien om Christiane F., oppvokst i en drabantby i Vest-Berlin, — narkoman som tretten-åring, og barneprostituert da hun var fjorten. Vi møter filmens Christiane da hun nolende oppsøker diskoteket «Sound» for første gang, har begynt å eksperimentere litt med piller og hasj, og vi følger henne gjennom et hælvet som junker og prostituert på «Bahnhof Zoo», Undergrunnsstasjonen. Til hun til slutt blir sendt til bestemora i Vest-Tyskland og klarer å slutte.

Kameraet tar oss med gjennom et kaldt storbylandskap, fra høyblokken der Christiane bor, til kjøpesenteret i glass og betong, T-banen, «Bahnhof Zoo» og skitne toaletter.

Resultatet er blitt en svært god film, i formen. Miljøskildringene virker autentiske, skuespillerne er gode og handlingen spennende. Allikevel er det noe som skurrer. Det jeg savnet i filmen var den helheten som fantes i boka, og om du vil; Ideologien. Filmen var fri for dette, og derfor grensa den til å «fråse» i all jævlskapen, da den bare la vekt på å vise alt så autentisk som mulig. Christiane hadde sjolinnsikt og kunne avsløre et mønster, og nettopp hennes evne til å se årsaken bidro til å heve denne boka over mye annet som er skrevet om narkomani.

Hun fortalte om faren, som bare brydde seg om bilen, terroriserte familien og banka opp mora, og om foreldrenes strebing etter å karre seg høyere opp på stigen, få større leilighet osv. Hun vokste opp i en drabantby der ungene raskt lærte at alt som var gøy og spennende var forbudt, og seinere begynte hun på en skole der klassene var så store at lærerne ikke engang husket navnene på elevene, og ingen hadde kapasitet til å ta seg av dem som falt utfor. All denne bakgrunnen er klippet bort på filmen, mens dette etter mitt syn er det viktigste med boka, at den forteller hvorfor Christiane valgte — i en alder av tretten år — å melde seg ut av en forjævlig verden, hoppe av den meningsløse karusellen. For Christiane ble ikke «narra» til å begynne med stoff. I filmen blir det videre framstilt som om nærmest en rekke

tilfeldigheter førte til at Christiane satte sitt første skudd. I boka derimot framgår det hvorfor hun på tross av alle junkernes advarsler sjøl måtte teste herion, fordi hasj og LSD etterhvert avtok i virkning parallellt med at behovet for flukt økte — og ringen sluttet med det første skuddet.

Da Christiane seinere virkelig var langt nede, og hadde opplevd mange nære venner dø, var hun motivert for å kutte. På filmen får vi se en sterk abstinens-scene. Men i bokafår vi også høre hvordan Christiane og mora kjempet forgjeves for at Christiane skulle bli innlagt til behandling. Men det fantes hverken hjelp eller plass å få.

Også her svikter filmen,

hvorfor retter den ikke skytsen mot et samfunn som ga faen i Christiane, som gir faen i sine offere? Jeg er redd filmen ikke funerer som annet enn en reportasje fra stoffmiljø for folk som trygt står utfor.

Ungdom, som sjøl kan være utsatt, blir såklart skremt (så lenge det varer!) Men etterpå; — hvem tror at det kan hende dem sjøl? Emnet er så «delikat» og balansen så ørfin, at jeg er redd hovedpersonenes toffe stil og bra utseende «backa» opp av Bowies musikk (som ekstra krydder på maten fikk vi attpåtil konsert med typen på kjøpet!) fikk begeret til å tippe over; — alt som er farlig er jo også spennende...

Therese

...farlig. farlig...

Etter hvert som publisiteten omkring Bahnhof Zoo vokste, forsvant de som hadde gjort stedet «berømt». De som ikke forsvant frivillig, ble «hjulpet» vekk av politiet. For slik negativ publisitet ville man da ikke ha, et steinkast fra byens «storstue», Kurfürstendamm.

— Her var det

Ombord i turistbussene er det imidlertid annerledes. På sin vei gjennom byen kan guiden på tre språk, tysk, engelsk og fransk, opplyse at her, akkurat på dette gatehjørnet, ble Christiane F. for første gang plukket opp som prostituert. Og her var det Dieter, Christianes venn, prostituerte seg til homoseksuelle menn. Igjen på tre språk, før turistbussen haster videre til neste «severdighet».

Bahnhof Zoo har etter hvert begynt å få sin egen «kult»-dyrkelse. Ungdom fra fjern og nær, både fra Vest-Tyskland og andre land, strømmer, om ikke i skarer, så én etter én til Vest-Berlin og Bahnhof Zoo, for å dyrke «Christiane F.»-miljøet på godt og vondt. Og det var sikkert ikke meningen den gangen boka og filmen om Christiane ble laget, at de skulle virke tiltrekkende på ungdom fra andre kanter av Europa.

Tyskerne er gærne

Berlin er det beste beviset på at tyskerne er gærne. En slik påstand holder sikkert ikke vitenskapelig mål, men allikevel. I vest er byen pumpet opp for å vise dem i øst hvor fortreffelig samfunnet er her. Intet sted i Vest-Europa dyrkes «den frie verden» slik som her. Og mange fra øst har prøvd å flykte over Muren. Noe mange enkle trekk langs Muren vitner om.

Ta T-banen

Men er du i den sørlige delen av Vest-Berlin og vil opp til den nordlige delen, kan du lett og elegant ta T-banen dit, under sentrum i Øst-Tyskland, uten at en kjeft spør deg om pass, visum eller hvem du er. På oversida bruker du iallefall en halvtime inn og en

halvtime ut av den øst-tyske hovedstaden, pluss 30 D-mark, om du er turist.

I Øst-Berlin er gatene oppkalt etter fordums store arbeiderhelter. Karl Liebknecht, Rosa Luxemburg, Marx, Engels og Lenin får det til å bruse litt i blodet. Clara Zetkin-gata går inn til Muren på østlig side. På andre sida, i vest, fortsetter gata under navnet John Foster Dulles Avenue ...

Klokka er 19.30 i Kabul

Alexanderplatz, som var sentrum for de omfattende arbeiderdemonstrasjonene i Berlin i 1929, er i dag blitt en kjempestor, arkitektonisk steinørken. Så stor, at skulle Universitetsplassen i Oslo ha likna i det hele tatt, måtte du liggi på magen i det ene hjørnet og kikket gjennom et fish-eye-objektiv på kameraet. Men brått er du nede på jorda igjen, og Alexanderplatz blir litt bleikere. Verdensure, en flott innretning som viser hvor mye klokka er i de forskjellige verdensdeler, for det meste DDRs «venn-skapsland», kan opplyse at klokka nå er 19.30 i Kabul ...

Christiane F. vokste opp i drabantbyen Gropiusstadt, en bydel der det bor omtrent 50 000 mennesker. Oppkalt etter tysk arkitekturs grand old man, Walther Gropius.

Gropiusstadt ser ut som hvilken som helst norsk drabantby bygd i første halvdel av 60-tallet. Fireetasjers blokker, noen litt høyere, og et kjøpesenter m/ T-banestasjon, der det henger x antall ungdommer, som ikke har noe annet å finne på. Noen har bærbart stereoanlegg, andre har rulleskøyter. Noen har begge deler. De tygger tyggegummi. Det går mye på Bowie i Gropiusstadt.

Christiane F. bor ikke lenger i Vest-Berlin, men på landet hos bestemora si i Vest-Tyskland, der hun har vært stoffri i noen år nå. Hun kommer nok til å klare seg.

Men for de som fortsatt må vokse opp innafør de 481 kvadratkilometrene som utgjør Vest-Berlin, er nok sjansen til stede for å gå til grunne, sjøl om det ikke akkurat skjer på Bahnhof Zoo.

Knut Ivar Skeid

Redd skolen!

I februar ble Skoleaksjonen '82 stiftet, med undermotto: — Redd skolen.

I Norge anno 1982 har vi etterhvert blitt vant til, om vi ikke godtar det, at det skjæres ned. Og det er de svake gruppene som rammes. Sjuke, gamle, de som ikke er i stand til å ta vare på seg sjøl, ungdommen: kort sagt, alle de som ikke er produktive for dette samfunnet.

Galskapen viser seg kanskje best når handelsminister Arne Skauge driver hestehandel med Hambros Bank om hundrevis av millioner kroner, mens de psykisk utviklingshemmede på Emma Hjorths hjem i Bærum fratas skolen sin. De rike, sunne, friske og ressurssterke rår.

I skolen, og spesielt de yrkesrettede linjene i den videregående skolen, har det alltid vært ressursmangel. En av årsakene er at yrkesskolen er en ung

skole, i forhold til f.eks. gymnasiet. Først i 50-åra kom det fart i det vi i dag kjenner som yrkesskole. I femtiåra sleit lærere og elever med primitive og provisoriske forhold som de holdt ut med, fordi de visste at dette bare skulle vare noen år. Fra offisielt hold ble det alltid hevdet at «bare vent, om noen år skal både bygninger og utstyr være på høyden».

Nå ble det aldri slik. For skolevesenet i dette landet hadde allerede rundet «høyden» da man skulle ta skrittet ut av provisoriene og inn i den alderen at alle ungdommer skulle ha muligheten til 12 års utdanning.

Nå forfaller skolevesenet, både reint fysisk, på den måten at det ikke finnes penger nok til engang å vedlikeholde skolebygningene. Men verre er det at skolen ikke klarer å utdanne den arbeidskrafta Norge har

bruk for.

Og det kan på litt sikt komme til å bli skjebnesvangert. For det samfunnet som ikke er i stand til å reprodusere og utdanne sine egne etterkommere går det fort nedoverbakke med.

Mens Lied-innstillinga la vekt på at skal norsk industri fortsatt kunne konkurrere, må det i åra som kommer utdannes langt flere fagarbeidere enn det det gjøres i dag.

Særskilt yrkesskolen preges av gammeldags utstyr og for lite midler til å kjøpe inn selv det mest elementære. Men det finnes også eksempel på at elevene ikke kan lære seg ny teknologi og nytt utstyr sjøl om de er innkjøpt og ligger lagret, fordi det ikke finnes midler til å utdanne lærerne i å betjene utstyret.

Samtidig med at dette skjer,

ruller produktivitetskampanjen over landet. Forstå det den som kan. For hva skal vi med produktivitetskampanjer, når folk ikke engang har blitt lært opp til å betjene den teknologien som skal skape produktivitet.

Ett eksempel:

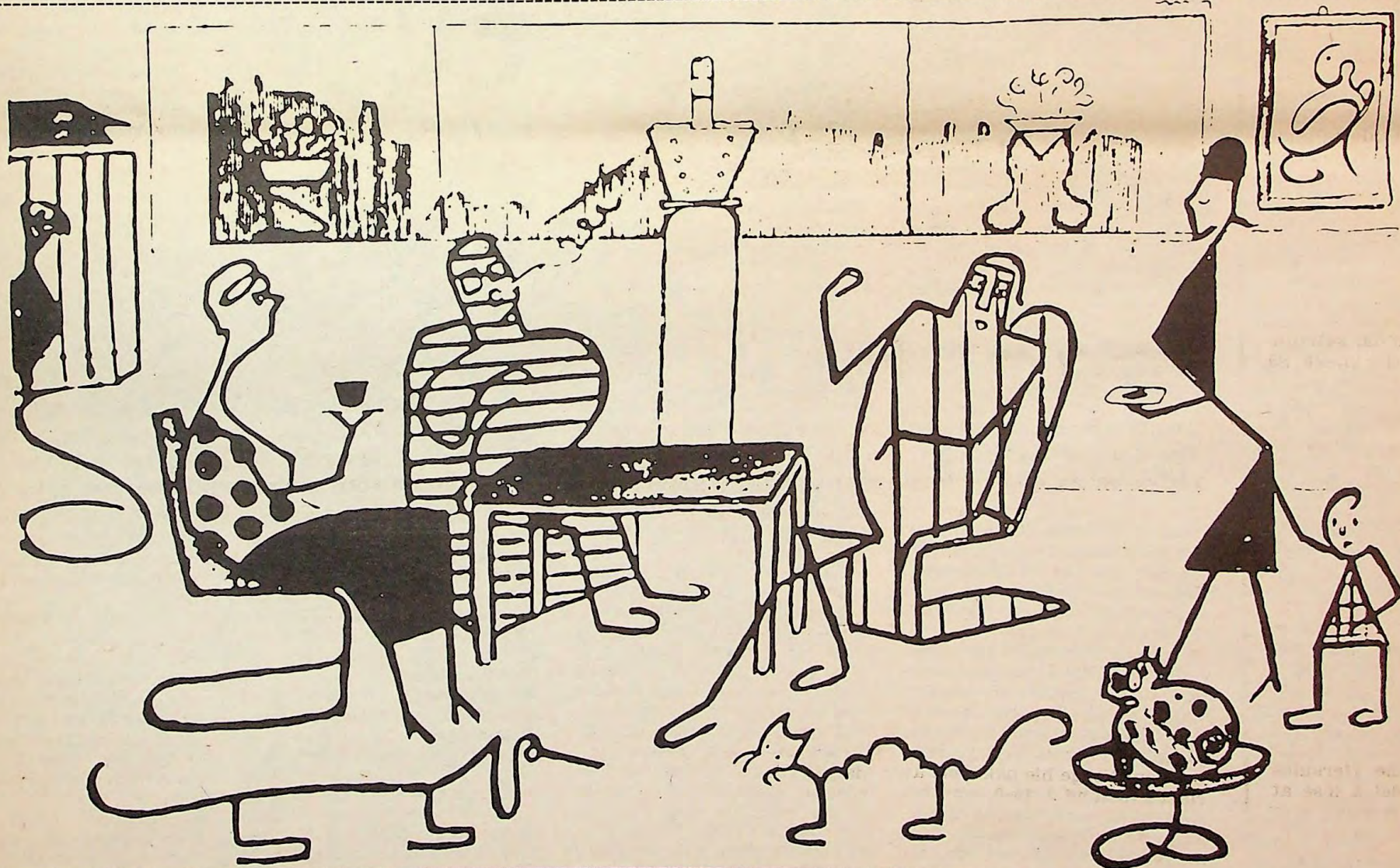
Sogn videregående skole, som er Norges største, har hovedansvaret for skoleopplæringa til de grafiske fag i landet. Grafisk industri er en av de bransjene der data-revolusjonen har kommet lengst, på godt og vondt. Derfor er det innlysene at også skoleelevene og lærlingene må lære denne teknologien. Men yrkesskolen på Sogn fortsatte å undervise i Gutenberg's bly lenge etter at det var slutt ute i industrien. Og hovedårsaken var at det ikke var penger til å anskaffe dyrt datautstyr.

Og dette illustrerer galskapen i dette samfunnet. På den ene sida har ikke en utdanningsinstitusjon penger til å kjøpe inn det utstyret som brukes overalt der skoleelevene skal ta seg arbeid etterpå. Først ute i arbeid får elevene sjansen til å lære seg det de burde lært på skolen. Produktivitetskampanje?

Nå er ikke vi videre bekymra for om produktivitetskampanjen til Høyrreregjeringa og til NAF går til hundene.

Men en slik holdning forteller alt om samfunnet vi lever i, og hva slags folk som administrerer dagens Norge. For når de sager over greina de sjøl sitter på, trengs det knapt nok revolusjonære som oss for å styrte dette samfunnet. Men vi kan jo hjelpe til litt og la det gå litt kvikkere. Ikke sant?

Knut Ivar Skeid

Rute80
RØD UNGDOMS AVIS

Nr. 2/1982

Redaktør og ansvarlig utgiver: Knut Ivar Skeid • Adresse: Postboks 4702

Sofienberg, Oslo 5 • Telefon: (02) 11 45 73 • Abonnement: 35 kroner helår (7 nummer) • Postgiro: 4 79 21 31 (kommissjonærer) og 2 06 06 89 (løssalg) • Signerte artikler står for

forfatterens egen regning • Trykk: A/S Duplotrykk, 1982 • RØD UNGDOM • Adresse: Postboks 610 Sentrum, Oslo 1 • Telefon: (02) 11 45 73 • Postgiro: 2 00 61 53 •

**NYHET! HVORDAN JEG PÅ 67 DAGER
FIKK ET ATLETISK,
SPORTY UTSEENDE**

GODE RÅD OG TIPS.
PRØV OMGÅENDE!
GRATIS!

JEG FIK EN KJEMPEOVERSKULSELSE

GIOR DET SAMME - HAN VIL MÅLNE DEG DIN FIGUR!

Tren med
ROTO-
TRAINER

SEND KUPONGEN
ALLEREDE I DAG!

Positiv Fritid AB heter et firma som finner tiden inne til å reklamere for et produkt med det klingende navn ROTO-TRAINER. Dette er angivelig apparaturen som vil gi deg en slank og atletisk kropp på bare 67 dager. Ved 10 minutters daglig trening kan du i løpet av denne tiden bli kvitt alt på ditt legeme som stikker ut, og som vel å merke ikke skal gjøre nettopp det. Vi siterer fra annonsen: «For tre måneder siden hadde jeg ennå en temmelig kjedelig skikkelse. Når jeg skulle gå opp trapper, mistet jeg hurtig pusten, ved løp fikk jeg hold, og når jeg snakket med kvinner så de alltid først på magen min.»

Undertegnede må motvillig innrømme at han er blant dem som mister pusten og får hold både i tide og utide, og dette er sjølsagt en uting, både for kroppen min og med tanke på framtidens konfrontasjoner. De kvinner finnes sikkert også, som stirrer på magen min når vi slår av en prat. Dette har jeg hitil, i min grenseløse naivitet, vurdert som positivt. Med denne annonsen har selvtiliten fått en alvorlig knekk. Så til alle dere (gutter vel å merke) som registrerer det ubehagelige faktum at jenter stadig senker blikket under samtalen: Det skyldes ikke blyghet, forlegenhet eller at du er en flott kar, men snarere tvert imot at magen din stikker ut. Det er i grunnen greit å vite.

Som det videre står i reklameteksten: Etter 67 dager kunne jeg gjennomføre 50 armbøyninger i trekk. «Jeg føler meg som Herkules, sa jeg til min venn. Han svarte: Slik ser du også ut».

Nå er ikke jeg klokere enn at jeg måtte lete etter i leksikon hvem denne Herkules var. Der står det å lese at han var svært populær som guden for samferdsel og handel??? Seinere, i keiser tidens offisielle gudedyrkelse, var han særlig kjent som Den Uovervinnelige Herkules. Aner vi her en dobbelt betydning? Er det mulig at bruk av dette apparatet kan legge grunnen for suksess i næringslivet — også?

Og dessuten: Hvorfor er det ingen som synes at jeg minner om han derre Herkules?

CAM

TRYGVE BRATTELI OM VÅREN 1940

Trygve Bratteli om
Håkon Meyer:

«Denne etter eget utsagn ridder av de store prinsipper, havnet i den mest bunnløse opportunistiske og prinsipplosset. Han som gjennom våre år av praktisk arbeid stadig på ny ville minne oss om våre plikter mot idéen, ga plutselig opp enhver idé.»

Venstreopposisjonen som ble landssvikere

Trygve Bratteli har kommet med en viktig bok om den første okkupasjonsåret i Norge. Bratteli var redaktør av «Arbeiderungdommen» da krigen kom

Det viktigste vi kan lære av boka er hvordan «kretsen rundt Håkon Meyer» ble landsforrædere. De var i hele førkrigstida en del av venstreopposisjonen i AUF og fagbevegelsen. Men da krigen kom, var de fanger i sine egne «teser». Kretsen rundt Håkon Meyer ønska en raskest mulig kapitulasjon. De bygde linja si på tesen om at krigen var «en urettferdig imperialistisk omfordelingskrig». Selv om Norge ble okkupert av Nazi-Tyskland i 1940, var hovedoppgaven fremdeles «å hevde arbeidsfolkets økonomiske og sosiale stilling». Meyers gruppe gikk så langt som til å avholde møter med Quisling for å få til et kompromisstyre «utgått av det arbeidende folket». Da Quisling, som hadde større planer, sa nei, ville Meyer gå til tyskerne.

Til tross for at Meyer sto under innflytelse av den trotskistiske «Oktober-gruppa» hadde også NKP sin del av ansvaret for denne linja. NKPs analyse av det første krigsåret var at

krigen var urettferdig og at Norge ikke skulle delta på noen av sidene. Men i tillegg mente de at den britisk-franske blokken var den farligste og at all motstand mot den tyske okkupasjonen var en objektiv støtte til England.

Vi kan altså se at radikale fraser kan skjule en politikk som medfører total underkastelse under en okkupantmakt. Hvis vi trekker linjene fram til dagens politiske bilde, bør sporene skremme. En del av de nydannede smågruppene har ord for ord overtatt denne politiske linja. «Å forsvare den nasjonale uavhengigheten er å gå borger-skapets ærend» etc.

APs legalisme

I uttalelsene fra AUFs sentralstyre skinner det klart igjen: En gjennomtenkt forståelse for de oppgavene som en okkupasjon stiller for motstandsfronten. Det er mulig i ettertid å kritisere bl.a. Bratteli for tendenser til unnfallenhet, etter-

til Norge. Manuskriptet til boka er skrevet i årsskiftet 1940/41 og gir derfor en levende skildring av hvordan en som deltok oppfattet situasjonen.

som han godtok opprettelsen av et «riksråd» og avsettelse av kongen og regjeringa. Men mellom ham og Meyer er det en himmelvid forskjell. Men det som springer en i øynene er Arbeiderpartiets legalisme.

Da okkupasjonen kom til Norge, flyktet regjeringa og kongen nordover. Store deler av ledelsen i Arbeiderpartiet og fagbevegelsen fulgte etter. Dette gjorde at ledelsen av Arbeiderpartiet i Oslo ble svak. Men da regjeringa og kongen forlot Tromsø med krysseren «Devonshire» 7. juni 1940, kom en del av de framtrepende tillitsmennene tilbake til Oslo. Dette gjaldt bl.a. Einar Gerhardsen og Martin Tranmæl. Arbeiderpartiet vedtar da å ta disse inn i ledelsen igjen, og velger Einar Gerhardsen til formann. Men så gir tyskerne dem som var med regjeringa og kongen nordover «arbeidsforbud». Dermed går disse ut av sentralstyret igjen, og ledelsen er like svak som den var. Denne svake ledelsen medførte bl.a. at stor-

tingsgruppa til AP var delt i to når det gjaldt opprettelsen av «riksrådet». Arbeiderpartiet var det eneste partiet som hadde flertall for riksrådet under avstemninga i Stortinget. Men stortingsgruppa flertall var mindretall i sentralstyret. Hadde ledelsen vært styrket, er det mulig at utfallet kunne ha blitt annerledes. Det går ikke fram av Brattelis bok om det i det hele tatt ble vurdert å holde en virkelig ledelse skjult for tyskerne, og dermed omgå «arbeiderforbudet». Om dette hadde vært mulig er det vanskelig å vurdere, men at det hadde styrket Arbeiderpartiet er det ingen tvil om.

Jeg oppfordrer på det innstendigste Rute 80s lesere om å få med seg denne boka. Den gir mye å tenke over. Og mye å lære av.

Bjarne Brorson

Trygve Bratteli:
Våren som ikke kom
Tiden forlag

Fra venstre: Oddvar Nygård, Gabrielle Gauperaa, Liss-Hege Dahl Jensen og Knut Erik Nilsen.

Rute 80 samla Oddvar Nygård (33), Knut Erik Nilsen (24), Gabrielle Gauperaa (16) og Liss-Hege Dahl Jensen (16) til en prat om det som har skjedd i Tromsø siden den første husokkupasjonen for 11 år siden. Oddvar var med på okkupasjonen i 1971, mens Knut Erik, Gabrielle og Liss var med i år og har jobba i UngMob.

Huset som ble okkupert i 1971 var eid av Grand Hotell, og lå like bak hotellet. 70–80 ungdommer var med på okkupasjonen, og stilte krav om å få snakke med kommunen. Men kommunen ensa ikke ungdommen, overså ungdommens krav fullstendig.

— Hotelldirektør Fyhn var sjokk-skada da han kom ned på huset. Han mobiliserte pinken, som ga oss beskjed om å være ute om fem minutter. Da hadde vi vært tre-fire timer i huset, forteller Oddvar.

— Vi forlangte å få diskutere dette på allmannamøte, og det fikk vi lov til. Den tida brukte vi til å barrikadere oss i huset. Vi hadde vedtatt å ikke flytte oss på forhånd. De måtte lure følt på hva slags allmannamøte det var som besto av masse banking og hammerslag! Men dette var før de hadde noen erfaring med husokkupasjoner. Så brøyt purken seg inn. Noen få folk gikk frivillig. Resten ble båret ut, og taua ned i arresten. Der satt vi i noen timer før vi slapp ut, uten å få bøter. Okkupasjonen skapte svære bølger i avisene, som tok avstand fra den slags oppførsel. Det var da kravet om Ungdommens Hus ble kjent i Tromsø for første gang.

Erfaringer fra 11 års kamp

— Det ligger mange års historie mellom okkupasjonen i 1971 og det som skjer i dag. Hva blir oppsummeringa av den historia?

Oddvar: — Det har vært 11 år der ungdommen i byen har stått på, okkupert, stilt krav til kommunen, jobba, vist masser av de ofte så etterlyste initiativene fra ungdommens side. Og hver gang har politikerne sagt at det er bra med så mye kjekk ungdom, og lovd at nå skal det snart skje noe. Spesielt har de lovd mye når ungdommen har okkupert og gått til aksjon. Da har det bare vært et tidsspørsmål før alt skal være klappert og klart. Så har ungdommen flere ganger venta på at det skal skje noe, og etterhvert har det hele kokt bort i kålen. Og et viktig poeng: Når ungdommen har holdt kjeft, i de periodene har det ikke skjedd en dritt. Det eneste som tilsyne-

latende har fått politikerne til å ta ungdommens krav alvorlig, er når det har vært aksjoner.

Knut Erik: — Ja, det er når det har brent under føttene til politikerne at det har blitt gjort noe.

Lang tid

— Ungdommen i Tromsø har lang kamperfaring. Hvorfor har det tatt så lang tid å få kravet om et hus igjennom?

Liss: — Ungdommen har trodd på det når politikerne har kommet med løftene sine.

Oddvar: — De først gangene det var aksjoner, trodde ungdommen på løftene. Men etterhvert har de lært at løfter kommer for å dempe gemyttene.

Knut Erik: — Fortgang i arbeidet med et Ungdommens Hus ble det etter gatebråket i vinter, og forretningsstanden krevde at kommunen måtte gjøre noe med forholda.

Oddvar: — Ja, det blir virkelig fart i sakene når rutene singler i Storgata. Det er jo veldig beteg-

nende for hvem politikerne først og fremst tar hensyn til. Det er en ting jeg lenge har hatt lyst til å si offentlig og høgt om kommunen, at om det ligger unge jenter og dauter av overdoser her i byen, så gir kommunen faen, men hvis det smeller noen ruter for borgerskapet, da skjer det noe.

Hva med ruteknusing?

To uker etter husokkupasjonen i februar var det igjen gatebråk i Tromsø, 12 forretningsvinduer ble knust, og det ble stjålet varer for mange tusen kroner. Etterpå holdt UngMob pressekonferanse, hvor det ble tatt avstand fra ruteknusing, hærverk og tjuveri. Dette ble slått opp i pressa, og har skapt diskusjon blant ungdommen.

Liss: — Vi skulle ikke ha tatt avstand fra ruteknusinga, det har gjort at vi har mista støtte fra en del folk i byen. Og vi har også mista et middel som politikerne

Her pågår barrikadering. Men politiet klarte likevel å bryte seg inn. — Vi hadde jo ikke noe særlig erfaring.

11 år

er redde for.

Knut Erik: — Når det gjelder ruteknusing, så gjelder det å ikke ta avstand fra folk. Jeg driter oppi om vi får forretningsstanden mot oss, men det er viktig å få støtte fra vanlige folk.

Oddvar: — Når det gjelder hærverk og ruteknusing, kan vi si at byen får ungdommen som den vil ha den.

Liss: — Jeg mener det er viktig å få sagt at det ikke var abstinenssymptomer som gjorde at folk gjorde opprør, sånn som det sto i noen aviser.

— Er kommunen egentlig interessert i å gi ungdommen et hus?

Erik: — Nei, jeg tror ikke de egentlig er interessert. Gjør de det nå, så gjør de det fordi de er pressa.

Gabrielle: — Politikerne vil ikke gi oss noe, fordi de ikke tjener noe på oss.

Oddvar: — Hadde de virkelig vært interessert, kunne de gjort det for lenge siden. Kommunen hadde f.eks. bedre økonomi for ti år siden enn i dag. Og det er viktig å få fram at det ikke bare

I 1971 kom politiet og arresterte flesteparten av de som var med, men den gangen fikk vi ikke bøter, forteller Oddvar Nygård, som var med på okkupasjonen den gangen.

(Foto: Einar Bangsund)

ing den gangen, sier Oddvar.
(Foto: Einar Bangsund)

dreier seg om Høyre, som har flertall i bystyret nå, det dreier seg også om Arbeiderpartiet, som har sittet med makta det meste av de siste ti åra. Bystyret er en samling knallisser fra ytersida som ikke forstår noen ting.

— Men nå har jo kommunen konkrete planer som den skal begynne å jobbe med. Tror dere ikke på det?

Liss: — Som den skal begynne å jobbe med. Ingen veit hvor lang tid det tar før huset står der.

Bangsundbrygga beste alternativ

— Hvilket av alternativene til kommunen er det beste?

Knut Erik: — Bangsundbrygga! Vi lager bråk hvis vi ikke får Bangsundbrygga.

Liss: — Bangsundbrygga er størst, og det ligger nærmest sentrum. Og kommunen prøver å lure oss når det gjelder husene. Først sa den at eieren av Bangsundbrygga ikke var interessert i å leie ut 1. og 2. etasje, men når folk fra UngMob prata med ham, sa han at han var villig til å leie ut hele brygga.

Gabrielle: — Jeg tror kommunen har bestemt seg på forhånd om hvilket hus de vil gi oss,

nemlig det som blir billigst for dem.

— Hvordan tror dere det må legges opp for å få et hus til å fungere etter den første medgangsbølga?

Knut Erik: — Vi må unngå at det blir som i Skippergata. Folk må ikke bo i huset. Det blir for privat, og det blir lett et klikk-opplegg. Kanskje vi må ansette noen til å jobbe på huset, f.eks. på kjøkkenet. Men vi må sjøl bestemme hvem som blir ansatt.

personlig ser politisk på det. Det gjør at jeg mister trua på de som styrer samfunnet. Det er krise i kapitalismen, og politikerne fikser ikke å ordne det. Og dette er noe som skjer i hele Europa. Her vil vi ha et par millioner til et hus, og de som gjør noe for å få dette huset blir tatt av purken og får høye bøter. Reksten har sendt 800 millioner ulovlig ut av landet. Men de ansvarlige der har verken fått noen bøter eller fengsel.

Liss: — Den måten politikerne gjør sakene på, gjør at de undergraver moralen. Hvorfor kan ikke jeg lyve når de gjør det? Hvorfor kan ikke jeg stjele når borgerne begår underslag?

Oddvar: — Men de folka som slåss nå er mye tøffere enn vi var for ti år siden. Og de er bedre organisert. Vi lagde ikke noen organisasjon, sånn som de gjør nå.

Stein H.

Etter opptøyene i januar, aksjonerte Tromsøungdommen på flere måter. Bildet er fra torget, der en sketsj om politikerne ble framført.

kamp for hus

Ungdommen må kontrollere det. Og det finnes mange unge arbeidsløse som er interessert i å jobbe et sånt sted.

Gabrielle: — Vi skal styre det sjøl, vi skal ikke ha noen innblanding fra kommunen.

Okkupasjon: Bedre miljø

— Hvordan fungerte det under husokkupasjonen?

Knut Erik: — Både husokkupasjonen og UngMob har forbedra ungdomsmiljøet. Folk har blitt bedre kjent med hverandre og mer sammensveisa. Det er ikke så mye klikker som før.

Gabrielle: — Og vi fikk mye støtte fra folk som kom innom huset. Noen bakte kaker til oss og hadde med kasser med brus. Vi fikk masse støtte fra voksne folk.

Skjerpa forhold

— Hva synes dere om at ungdommen blir møtt med politi og bøter når den gjør noe på eget initiativ?

Knut Erik: — Det snakkes mye om å bedre forholdet mellom purken og ungdommen, men purken opptrer mer og mer fascistisk. Det er tydelig at det er skjerpning av forholdet mellom purken og ungdommen. Jeg

Oddvar Nygård (til høyre), forhandler med hoteldirektør Fyhn i Grand hotell. Men Fyhn forlangte å få okkupantene kasta ut.

(Foto: Einar Bangsund)

Tromsø, februar 1982: Ordfører Rian (til venstre), sine forsøk på å prate okkupantene ut av huset vinner lite gehør. (Foto: Martine).

Ungdomshus i Bangsundbrygga

Husokkupasjonen i februar gjorde at kommunen ble pressa til å begynne å jobbe med noen konkrete husplaner. I mars la kommunen fram tre forskjellige alternativer: Å leie en etasje i Lærfabrikken (det huset som ungdommen i Tromsø sloss for å få for et par år siden, men som kommunen solgte til private interesser), å leie Barkhuset — en treetasjers bygning med kjeller, på til sammen ca. 740 kvadratmeter (ligger like bak Lærfabrikken), eller å leie en eller flere etasjer i ei av Bangsundbryggene. Seinere har et arkitektfirma lagt fram planer for et nybygg like bak Fokus kino.

UngMob har gått inn for at Bangsundbrygga blir Ungdommens hus. Det er det alternativet som ligger nærmest sentrum, og alternativet med det største arealet. På sikt går det an å gjøre svært mye ut av Bangsundbrygga — det er en diger bygning som kan romme et utall av aktiviteter.

Kommunen bestemt seg på forhand?

Ting tyder på at kommunen allerede har bestemt seg for at Bangsundbrygga ikke skal bli Ungdommens Hus. På et møte mellom kommunen og representanter fra UngMob sa folk fra kommunen at eieren av Bangsundbrygga ikke var interessert i

Etter husokkupasjonen tok noen voksne initiativ til å få danna en organisasjon som kan støtte ungdommen i arbeidet med Ungdommens Hus på ungdommens egne premisser. I dag er foreninga «Ungdommens Hus' Venner» et faktum. Foreninga er åpen for alle som støtter kravet om et Ungdommens Hus i Tromsø, og vil kunne øve press på kommunepolitikere fra en annen kant enn ungdommen. Initiativtakerne ble kontakta av mange som støtta tanken om en slik organisasjon, og i mars ble det valgt et styre som består av tre voksne og to representanter fra UngMob.

Ungdommens Hus' Venner er et konkret bevis på den massestøtta kravet om et Ungdommens Hus har i Tromsø. Mange års kamp har gjort at Ungdommens Hus er ei sak som opptar folk i alle aldre i byen.

å leie ut 1. og 2. etasje, fordi han skulle bruke det til lager (i dag brukes det til trelastlager). På spørsmål fra UngMob har eieren sagt at han gjerne diskuterer leie av 1. og 2. etasje, hvis han bare får en seriøs forespørsel.

I de utkastene til husplaner kommunen jobber etter, er det satt opp detaljert kostnadsoverslag for alle alternativene, unntatt Bangsundbrygga. For Bangsundbrygga er kostnadene anslått til ca. 3,7 mill. kr., mens de andre er satt til mellom 2,1 og 2,5 millioner. UngMob har laga et eget kostnadsoverslag, som bl.a. bygger på mye egeninnsats fra ungdommen, og at yrkes-skolen trekkes inn i oppussingsarbeidet. Her blir kostnadene for Bangsundbrygga satt til ca. 2,1 mill. kr.

Det er også verdt å merke seg at kostnadene for Bangsundbrygga vil bli relativt lavere dersom kommunen leier hele bygningen, og at prisen pr. kvadratmeter vil bli billigst her.

Hestøyprosjektet — et tilbud til ungdom med narkotikaproblemer — har sagt seg interessert i å få kaiplass ved Bangsundbrygga og i å bruke deler av bygninga i tilknytning til et Ungdommens Hus.

Det er her, i Bangsundbryggene, UngMob vil ha sitt Ungdommens Hus.

Avgjørelse 28. april?

Etter kommunens planer skal bystyret behandle Ungdommens Hus den 28. april. Her vil politikerne sannsynligvis ta stilling til ett av alternativene. Dette møtet kommer nøyaktig ett år og seks dager etter at ungdommen okkuperte bystyret i fjor. Det burde også politikerne merke seg — hvis de ikke ønsker et lite jubileum.

Stein H.

Fra dag til dag

Natt til 16. og 17. januar: Gatekamper i Tromsø sentrum. Hundrevis av ungdommer til stede. Politiet tar i bruk tåregass og køller. 34 personer bøtelagt fra 500 til 2500 kroner. Store materielle skader i sentrumsforretninger.

18. januar: Kommunen har krisemøte. Representanter fra bl.a. kommunen, barne- og ungdomsutvalget, Utekontakten, politiet og handelsstanden diskuterer forebyggende tiltak.

Samme kveld: UngMob/Tromsø blir danna.

23. januar: Den første «Rock mot bøteterrore» arrangeres.

28. januar: Kommunen holder et åpent debattmøte om ungdomsproblemer. Rockeklubben stiller fem krav til kommunen, om bl.a. en uavhengig politivoldkommisjon, bedre muligheter for Rockeklubben å ha konserter, og et Ungdommens Hus straks.

3. februar: Rockeklubben har møte, ingen kommunale representanter dukker opp. I brev form får Rockeklubben fem negative svar på kravene sine.

Fredag 5. februar kl. 23.00: 60-70 ungdommer okkuperer Kirkegt. 2, en tom bygning midt i Tromsø sentrum. Huset eies av Tromsø havnevesen, og ligger 30 meter fra politistasjonen. Ordfører Erlend Rian kommer på nattevisitt og prøver å prate ungdommen ut av huset med vage løfter om at et hus snart skal stå ferdig. Blir nesten pressa til å skrive under på at Ungdommens Hus skal stå klart innen to måneder, men klarer å beherske seg i siste øyeblikk. Flere hundre ungdommer er innom huset i løpet av helga. Ungdommen nekter å forlate huset, og krever at kommunen må inngå leieforhandlinger med Havnevesenet, og at det ikke må settes i gang noen politiaksjon før formannskapet har hatt møte mandag kveld.

Mandag 8. februar kl. 04.00: Politiet stormer det okkuperte huset. Tar seg inn i 2. etasje med stigebil, og knuser dører og vinduer. 74 personer blir arrestert, og gitt bøter fra 2000 til 4000 kr. Det første rettssakene fra husokkupasjonen kommer pp midt i april.

Torsdag 18. februar: Havnestyret vedtar å ikke innlede forhandlinger med kommunen om leie av Kirkegata 2. Av Havnestyrets åtte medlemmer, er fem politisk oppnevnt — to fra Høyre, to fra Arbeiderpartiet, og en fra Venstre. Avisa «Tromsø» med redaktør Einar Sørensen i spissen, kjører hetskampanje mot ungdommen, og slår stort opp at okkupantene har gjort hærverk for tusener av kroner på huset.

UNG-MOB KAFÉ

Rute 80 tok en tur på UngMob-kaféen, som ble startet et par uker etter husokkupasjonen, og tok en prat med Bibi.

— Fortell oss litt om hvordan kaféen på det okkuperte huset fungerte.

— Den fungerte jævlig bra, det var mye folk som besøkte den. Kaféen var jo åpen hele døgnet de dagene det varte. Det kom inn bra mye penger på det — over 1000 kr. i netto. En av grunnene til at det kom inn mye penger var at det kom eldre folk innom som betalte med en femtilapp for en kopp kaffe.

— Hva slags mat ble servert?

— Vi serverte vanlig kafémat, som vafler, kaker, smørbrød, kaffe, te etc. Det ble også servert suppe som vanlig middag. Folk kom innom med kaker o.l. som vi kunne servere i kaféen.

Kafé etter husokkupasjonen

UngMob ga seg ikke med kafédriфта etter husokkupasjonen. SV var på husokkupantenes side, og de fikk låne en etasje i SV-huset for å drive kafé.

— Formålet med kaféen er at ungdom og andre kan treffes og ta en billig kopp kaffe, istedenfor å bli tynt på en vanlig kafé i byen.

— Hvordan drives kaféen?

— Kaféen åpnes klokka elleve, og det er for det meste arbeidsledig ungdom som åpner og gjør i stand det meste av mat o.l. Folk som kommer innom, forsyner seg med mat selv og sørger for å få betalt det. Siden ikke alle er like flinke til dette, fører det til en ustabil økonomi. Det gjør at vi ikke akkurat går med overskudd. Kaféen stenges klokka seks, og den har åpent tirsdag, onsdag og torsdag.

— Hva slags folk er det som kommer på kaféen?

— Det er radikale folk i alle aldre. Mange av dem var med på husokkupasjonen, og en del skoleelever kommer på kaféen i midttimen for å spise seg mette for en billig penge. Det er mye av den samme gjengen som går igjen på kaféen. Besøksantallet ligger på 40–50 stykker, og de fleste er innom der på ettermiddagen.

IS

BANGSUND BRYGGA BEST

TROMSØ RØD UNGDOM:

Monalf Figenschau er formann i Tromsø Rød Ungdom. Han har vært aktivist i Ungdomsaksjonen og UngMob, og var med på husokkupasjonen. I dette intervjuet forteller han om Rød Ungdom og synet deres på ungdomskampene og kampen for et Ungdommens Hus.

— Rød Ungdom i Tromsø hadde årsmøte nylig. Kan du si hva dere vedtok om kampen for et Ungdommens Hus i Tromsø?

— Rød Ungdom støtter kravet om et Ungdommens Hus, ei parolle som er stilt i 10 år. Rød Ungdom tok initiativet til denne kampen for 10 år siden, og har hele tida vært med og drevet den fram. Akkurat som i Alta-dighe — som under husokkupasjonen — møtt med statsapparatets jernhæl: Politi og bøtetterror blir brukt for å stoppe sånne initiativ. Det er vi sjølsagt imot.

Årsmøtet vedtok og så å støtte det husprosjektet UngMob går inn for, nemlig Bangsundbrygga. Det kan bli et jævlig ålreit ungdomstilbud — det ligger nært sentrum, det har god plass, og det kan romme flest aktiviteter.

Kampen ikke over

— Er det sånn at siden kommunen nå sier at det skal bli et hus, så er vel alt vel og bra?

— Det har jo kommunen sagt i alle år, at nå

skal dere få dette huset. Verken Rød Ungdom, UngMob eller stoler på det. Vi har lært å være skeptiske. Vi er ikke fornøyd før huset står der. Og alt er ikke vunnet når huset står der. Det vil fortsatt bli kamp om hvordan det skal se ut inni, hvordan det skal styres osv.

Erfaringer fra andre hus

— Huset i Skippergata fungerte ikke, hva må til for at et hus ikke skal gå nedennom etter det første blaffet?

— Det er jævlig viktig å lære fra erfaringene fra andre hus i landet — Haugesund, Bergen, Trondheim, og de negative erfaringene der. Det fører til prinsippet må være at folk ikke skal bo i huset. Når folk bor i et hus, blir det et privathus, ikke et kollektivt hus. Det andre prinsippet er at stoff og rusing må være bannlyst.

I Skippergata ble rusing ei privatsak når folk bodde der. Ingen kunne nekte folk å ruse seg der de bodde.

— Så du mener at

folk som ikke har noen plass å bo skal hives på gata?

— Nei, jeg er sjølsagt ikke for å hive folk på gata. Alle har krav på et skikkelig botilbud. I Tromsø er det ingen Ungbo-prosjekter. Vi må kreve at kommunen starter egne boligprosjekter for ungdommen, og ikke presse boliger inn i et Ungdommens Hus.

Rød Ungdoms oppgaver

— Hvordan ser Rød Ungdom på kampen for ungdommens hus sett i forhold til andre saker ungdommen har å slåss for?

— Sett i forhold til alle andre problemer vi står oppe i i dag, både i Norge og i verden, er jo Ungdommens Hus bare småtterier, sjøl om kampen ikke blir mindre viktig av den grunn.

Ungdomsarbeidsløsheta er stor i Norge, og når den krisa vi ser i Europa treffer Norge for fullt, vil vi få mye mer å stri med. I skolen pågår det nedskjæring. Mange blir fremmedgjort i skolen, elevene må ete i seg oppgulpa kunnskap. I

El Salvador blir folk slakta ned av et råttent regime med USAs vel-signelse. Og mange er i ferd med å glemme at Sovjet fremdeles okkuperer Afghanistan.

— Hva gjør så Rød Ungdom oppi alt dette?

— Rød Ungdoms funksjon er å lære folk til å forstå kjerna i det systemet vi bygger på nå, forstå at kapitalismen og imperialismen må føre til utbytting og undertrykking. Og å få folk til å kjempe mot dette systemet som f.eks. ungdommen i

UngMob. Samtidig er det viktig å forstå at kapitalismen aldri kan løse de problemene vi står oppe i i dag. Og grunn til at vi har Rød Ungdom: At for å lage grunnlaget for et rettferdig samfunn, må vi gjøre revolusjon og skape sosialisme. Og til det trenger vi en organisasjon med et revolusjonært grunnlag.

Stein H.

For interesserte:
Kontakt Tromsø Rød Ungdom, Boks 308, 9001 Tromsø.

— Har Rød Ungdoms ledelse stor tillit i organisasjonen nå, Bjørgulv?

— Jeg er i hvert fall sikker på at situasjonen har endra seg til det bedre. I 1979 var det et stort gap mellom ledelsen og medlemmene.

Folk oppfatta det som om de politiske linjene ble tredd nedover huene på medlemmene. Dette ble skarpt kritisert og ledelsen hadde liten tillit. I forrige landsmøteperiode (79-81) var den viktigste kritikken at ledelsen ikke leda. I dag er vi blitt flinkere til å kjempe fram politiske linjer og stå på dem. Dette har gitt grunnlag for framgang. Samtidig vil jeg understreke to ting. Det ene er at mange etter mitt syn stiller urealistiske krav til ledelsen, ikke minst ledelsen i partiet. For det andre er det nærmest en lov med kritikk av ledelsen. Ledelsen må vurdere hele organisasjonen sett under ett, distriktene er forskjellige. Tendensen hos oss nå er at det sikreste tegn på at et distrikt har framgang er når ledelsen får kritikk. Slik kritikk er vi sjølsagt glad for, og vi tar den alvorlig.

Internt demokrati

Viktig i tida som kommer blir det å høyne respekten for det formelle og reelle demokratiet i Rød Ungdom. Formelt vil dette si å styrke respekten for lagsmøter, distriktsmøter og landsmøtet. Reelt må vi sikre at medlemmene aktivt bruker organisasjonen til å skape debatt om sentrale politiske spørsmål. Oppsummeringsvis kan vi kanskje si at medlemmene har gått over fra et kritisk standpunkt til et ikke-standpunkt til ledelsen.

— Hvis aktiviteten blant medlemmene jevnt over er liten, øker ikke da faren for at stadig fler av de politiske linjene utvikles ved skrivebordet?

— Aktiviteten er ikke liten, det er å forenkle. Mange steder er aktiviteten stor. Lokalt deltar vi i kampen for ungdomshus. Vi har fått sving på skolearbeidet, og det er entusiasme for studiekampanjen vi holder på med nå. Dette er den viktigste måten for å sikre et levende demokrati i organisasjonen.

— For ei tid tilbake var det mye snakk om å «høyne den eksterne profilen». Praksis har vist at ikke minst ledelsen har skjont dette dårlig. Er ledelse i Rød Ungdom blitt en ny type «grå eminense»?

— Å høyne den eksterne profilen ble stilt som ei viktig målsetting etter Landsmøtet i 79.

Politisk kamp

Personlig feiltolka jeg dette.

Ledelsen trodde ei tid at bare vi kom oss ut på gata og solgte Rute 80, så hadde vi løst dette problemet. Det viktigste i dag er å styrke de politiske diskusjonene, få fart på studiene og bygge oss ut organisatorisk. Men, vi kan aldri løse disse oppgavene hvis vi ikke deltar i den politiske kampen utad. Uten å delta i massekampen vil vi gradvis råtne opp innenfra, for-

«SOSIALISMEN I NORGE MÅ INNFØRE PARISER-KOMMUNENS PRINSIPPER»

Foto: Knut Ivar Skeid

«Rød Ungdom er framgang. Mange steder rundt i landet har aktiviteten tatt seg kraftig opp, og nye medlemmer rekrutteres. Særlig arbeidet på skolene har hatt pen framgang den siste tida. Samtidig er problemene mange og til dels store. Ledelsen i et ungdomsforbund blir fort gammel. Det kan ikke være for stor forskjell mellom de som leder Rød Ungdom og de ungdommene vi henvender oss til. Det er derfor viktig at de yngre medlemmene påtar seg ansvar, og ser på seg sjøl som morgendagens ledere.» Det er Bjørgulv Braanen, leder i Rød Ungdom som sier dette og mye mer i et intervju, hvor vi har prøvd å stille ham noen riktig vriene spørsmål.

di vi ikke lenger vil kjenne ungdommens virkelige problemer og holdninger. Altså: Problemet nå er å komme ut i politisk kamp. For det første vil dette si at vi må delta i de kampene ungdom fører, for det andre at vi kontinuerlig må slåss mot andre politiske og ideologiske retninger. Jeg tror Sosialistisk Ungdom er speiselt viktig. For det tredje må vi profilere Rød Ungdom på følgende tre områder:

a) Rød Ungdom må bli et samlende alternativ for ungdommens kamp mot krigsfaren, særlig mot Sovjet.

b) Vi må forsvare ungdommens interesser mot virkningene av den økonomiske krisa, og

c) Rød Ungdom må klare å gjøre sosialismen til et virkelig alternativ.

Så store krav må vi absolutt stille oss til oss sjøl for framtida.

Ungdomsopprøret

— Ungdomsopprøret har vært heftig diskutert i ungdomsforbundet. Ikke minst krefter i ledelsen har vært skeptisk til

dette opprøret. Vi nærmer oss 1. mai: Bør ungdommen lese flere bøker og gjøre mindre opprør?

— Store deler av denne diskusjonen har vært prega av at vi snakka forbi hverandre. Jeg er ikke skeptisk til ungdomsopprøret. Det er en lovmessighet at ungdommen reiser kamp mot det kapitalistiske systemet — mot undertrykkelsen. 50 og 60-tallet hadde også sine ungdomsopprør. Sjø om det nok er ulike oppfatninger i ledelsen, mener jeg fortsatt at natta til 1. mai i Oslo representerte den mest tilbakevendende delen av dette opprøret. Det var blindt og destruktivt. Seinere viste det seg at det var mulig å målrette deler av opprøret til en kamp for ungdomshus. Før 1. mai i fjor ga Arild Rønsen og jeg et intervju i Klassekampen, der vi feilvurderte situasjonen. Intervjuet gjorde det i praksis umulig for oss å målrette denne kampen. Vi stilte dermed utafør i utgangspunktet og fratok oss sjøl sjansen til å påvirke. Det er riktig å si at vi undervurderte muligheten for at dette opprøret, skulle kunne rettes

mot de kreftene som undertrykker ungdommen.

En uheldig tradisjon i den kommunistiske bevegelsen

Debatten om natta til 1. mai er på godt og vondt typisk for m-l-bevegelsen. Den inngår i en uheldig tradisjon i den kommunistiske bevegelsen. Vi gjør oss opp en mening om saker på grunnlag av vår politiske plattform. Samtidig fører dette ofte til at vi låser fast standpunktet vårt, uten å bry oss altfor mye om hva folk virkelig mener. Vi siler virkeligheten for å underbygge våre holdninger, og evner derfor ikke å utvikle en riktig taktikk. Men vi må aldri bli som revisjonistene. Det f.eks. SV gjør er å føye seg etter ulike bevegelser og holdninger blant folk. Deres politikk blir en halehengspolitikk. Vi er vitenskapelige sosialister som må utvikle en strategi som tjener arbeiderklassens interesse på kort og lang sikt.

Sommerleirene

— Sommerleirene våre har alltid vært kjent for å tilføre de-

batten «noe nytt». Kan du love oss det i år, Bjørgulv?

— Et av hovedtemaene, «Hvem er Reagan?», er et forsøk på å tilføre diskusjonen om internasjonale spørsmål noe nytt. Vi må rette søkelyset på hvordan vi i dag oppfatter USAs rolle. USA er i dag inne i den samme økonomiske og politiske bakevja som Storbritannia etter 2. verdenskrig. Tap av politisk og militær kontroll, økonomisk tilbakegang og moralsk og ideologisk oppløsning er stikkord her. Det er min oppfatning at det finnes bare en veg for USA nå — fortsatt tilbakegang. Noen er sikkert uenig med meg og mener at Reagan representerer en ny offensiv i amerikansk politikk. Dette må vi diskutere. Jeg håper dessuten at vi får en diskusjon om Europas rolle. I lys av faren for krig er det helt avgjørende hvordan landa i vår egen verdensdel stiller seg. Det er utilstrekkelig å si at rivaliseringen mellom supermaktene fører til krig. Det er Sovjets aggresjon som driver fram denne krigen.

Det andre hovedtema er «Politisk økonomi». Dette er svært viktig, fordi det har med hele vårt grunnlag for sosialismen å gjøre.

Demokratiet under sosialismen

— Eksisterer den demokratiske utgaven av proletariatets diktatur?

— Ulike politiske retninger har sine spesielle teorier om sosialismen. Den sosialdemokratiske modellen utvikler i virkeligheten statskapitalisme, og har spilt fallitt. Det samme kan i høyeste grad sies om den sovjetiske modellen. Vi i m-l-bevegelsen trodde lenge at sosialismen kunne opprettholdes gjennom kontinuerlige kultur-revolusjoner. Også vi har fått trøbbel. Dette er i korte trekk situasjonen nå. SV's svar er denne såkalte «sosialismen på norsk». I enkelhet går den ut på å putte flotte ord som demokrati, folkemakt, lokalt sjølstyre o.l. i ei gryte, røre godt om, og ut kommer SV's sosialisme-deig. Idealisme av edleste sort. Jeg mener sosialismen må opprettes for å løse kapitalismens motsetninger. Skal vi løse problemene med profittjakt og vareproduksjon, må eiendomsretten sentraliseres. Vi er nødt til å sentralisere makta, for det finnes ingen andre måter å bryte med kapitalismen på.

Pariserkommunen

Samtidig må produksjonen utvikles — vi må skape overproduksjon. Sosialisme er en langvarig prosess, med klassekamp på et økonomiske, politiske og ideologiske plan. Problemet er hvordan du sikrer folk reell innflytelse i et statsapparat som nødvendigvis er sterkt sentralisert? Vi må innrømme at vi ikke har løst dette teoretisk. Vi må finne fram til en balanse mellom behovet for sentralisering og størst mulig innflytelse for arbeiderklassen. Vi må garantere denne innflytelsen. Pariserkommunens prinsipper må innføres.

Christen Hvam

Tema: Religion

Og slik talte Martin Luther:
«Så fortvilet, gjennom ondt, gjennom forgiftet, gjennom djevlesk er det med disse jødene, at i 1400 år har de vært vår plage, vår pest, og all vår ulykke, og er det fremdeles. Summa: i dem har vi de virkelige djevler.»

«Man skulle sette fyr på synagogene og skolene deres, og alt som ikke vil brenne opp, skulle man grave jord over og dekke til, slik at aldri noe menneske i all evighet fikk se noe av det mere. Og dette skal man gjøre til vår Herres og kristenhetens ære, slik at Gud kan se at vi er kristne, og ikke har tålt eller tillatt slike offentlige løgner, forbannelser og bespottelser.»

Rute 80s tema i dette nummer er religion. Vi tar ikke sikte på å dekke alle emner og syn, men vi har valgt å konsentrere oss om noen få.

- Vi har forsøkt å ta en titt inn i det villniset som eksisterer av religiøse organisasjoner i Norge, organisasjoner som merker en økende tilstrømning, ikke minst av ungdom.
- Kirka har en svart og anti-kommunistisk fortid, ikke minst under den siste verdenskrigen.
- Hvordan er det å være radikal og aktiv kristen. Lar det seg kombinere. Rute 80 har truffet Anne og Gjøg, begge er kristne, men hver på sin måte. Emnet burde ikke minst provosere til debatt.

Bla om og les på de fire neste sidene.

«GI KEISEREN HVA KEISERENS ER»

Med den andre verdenskrig fikk kirken tilført ennå noen millioner lik på sin samvitthet. Og den øvrige listen er lengre enn noe land eller herskere kan skryte av. Det går en rød tråd fra det øyeblikk kristendommen

ble anerkjent som statsreligion, til middelalderens hekseprosesser, kolonialiseringa av Afrika og Amerika, undertrykkinga av all sosial kamp og vitenskap like opp til våre dager.

Pasifismen og forakten for materielle goder, slik de lød i Jesu lære, har i kirkehistorien aldri blitt brukt til annet enn å holde folket nede.

Sosialismen oppsto som idé i et Europa der man måtte benytte seg av kristne begreper for å appellere til moralen. Og for ikke å bli forkasta som ugudelige opprørere.

Men typisk for kristen-sosialistene er deres «humanistiske» forhold til arbeiderklassen, iallefall hvis de opererer på bibelske premisser. For å drive revolusjonær kamp kolliderer med Jesu budskap i punkt etter punkt.

Kirken i dagens Polen

Men tro kan «flytte fjell», la oss ta utgangspunkt i Polen, der religionen står sterkt, og er en støtte for et folk i kamp. Men skal situasjonen i Polen være et bevis for kirkens moralske kraft, blander man korta. Religionen har sin styrke i det at den er den eneste samlende ideologi som står i opposisjon til regimet. Paven i Vatikanet støtter «Solidaritet», men det er viktig å huske på at ikke paven har for vane å støtte arbeideropprør og revolusjoner. Kirken er primært dypt anti-kommunistisk.

Den katolske kirkens rolle i Polen i dag blir ganske hyklerisk hvis man går litt tilbake i historien; Den polske paven er ikke snauere enn at han står i spissen for en kirke som for førti år siden sto i ledtog med, og støtta helhjertet opp om okkupasjonen av Polen, der 6 millioner mennesker mista livet. Kirken gikk i korstog med Hitler mot den «røde fare» og «anti-krist», for å sitere deres egen propaganda.

Det var i første rekke redselen for kommunismen som fikk kirken til å alliere seg med fascistene.

Det minste av to onder

I «Den Norske kirkehistorie» (Lutherstiftelsen 1971) leser vi følgende; «Trusselen fra øst føltes på mange måter så sterk at man betraktet nazismen som den minste av to onder.» At nazismen også ble sett på som et gode i seg sjøl, unngår kirkehistorien å nevne.

Presten Ole Hallesby hadde for sin del vanskelig for å skjule sin begeistring, da han i 1934 sa dette i et foredrag; «Gjennom et korrupt folkestyre var forholdene her (i Tyskland) helt modne for den kommunistiske revolusjon. Da reiste Hitler en folkebevegelse som historien vel neppe kjenner make til. Og denne bevegelse er ikke bare nasjonal og politisk, men *sosial, moralsk og religiøs*». På dette tidspunkt var diktaturet i Tyskland et faktum, og nazistenes profil klar. Konsentrasjonsleirene var oppretta, jødeforfølgelsene tatt til og fagforeningene forbudt.

Etter at Norge ble okkupert manet kirken til ro og verdighet, først da okkupanten blandet seg inn i kirkens indre an-

liggender fant kirken det på sin plass å protestere.

Vatikanet og Mussolini

Men kirkens betydning for fascismens og nazismens gjennombrudd var mer enn passiv anerkjennelse. Da alliansen mellom fascistene og kirken først kom i stand var det bl.a. fordi Vatikanet stod sterkt økonomisk svekka etter første verdenskrig. Og etter bolsjevik-revolusjonen i Russland, så kirken sosialismens frammarsj i Italia som en stor trussel. På dette tidspunkt var det en mann dukket opp på arenaen, hvis navn Vatikanet sa «Ville bli skrevet med gullbokstver i den katolske kirkens historie» — fascist Benito Mussolini.

Mussolini var egentlig ateist, men han omvurderte raskt sine ideer da han øynet mulighetene for en allianse med Vatikanet. Han reddet «Banco di Roma» fra fallitt, der paven hadde betydelige interesser, og dermed var sympatien vunnet.

Som takk nedla Vatikanet det katolske partiet «Partito Popolare» og oppfordret medlemmene til å gå inn i fascistpartiet istedet. Samtlige biskoper ble tvunget til å avgi partiet troskapsed og de geistlige formelig overgikk hverandre i å lovsynge Mussolini, som var «utvalgt for å redde nasjonen og gjenskape dens lykke». Fascistene fortsatte med å sprøyte inn penger i Vatikanet, mens de arresterte opposisjonelle, skjøt familiefedre foran øynene på hustru og barn, og slakta sosialistiske arbeidere i grålysningen utenfor byene. «Mussolini ble sendt oss av forsynet», forkynte paven den 20. desember 1926 for verden, og like etter undertegnet partene «Lateran-avtalen» der alliansen var et faktum. Hele den katolske verden jublet over et regime der all anti-katolsk kritikk, i bøker, filmer og aviser var forbudt.

En Guds gjerning

I Tyskland ble det takknemlig forkynt at «frelsens time er kommet» og videre «dette er ikke menneskers verk, det er en Guds gjerning». Hitler fulgte nøye med i denne utviklinga, som senere ville få stor betydning for hans egen anerkjennelse.

I 1929 het det i nazi-organet «Völkischer Beobachter» at pавens ord måtte tolkes som «En høytidelig anerkjennelse av fascismen, av den nasjonale statside». På denne tiden gikk de tyske biskopene ut av katolikkpartiet og inn for Hitler, med Pavens velsignelse i ryggen.

Franz von Papen var på den tida rikskansler i Tyskland, og tilhørte det katolske sentrum. Han sympatiserte tidlig med Hitler, og sammen inngikk de en avtale og fikk SS og SA legalisert. Den 4. januar 1932 møttes de to og utformet et konkordat. Hva som ble sagt ble holdt hemmelig til etter krigen, da det framgikk at von Papen

skal ha lovet Hitler pavens støtte som motytelse for tilintetgjørelse av de kommunistiske og sosialdemokratiske partier.

Von Papen fortsatte arbeidet for å få Hitler til makten, og den 30. januar lyktes det ham. Senere sa von Papen i en tale blant ledende katolikker at «... de strukturelle elementene i nasjonalsosialismen er den katolske livsanskuelse ikke vesensfremmede — snarere svarer de til den i nesten enhver sammenheng».

Den 23. mars oppnådde Hitler de 2/3 flertall som skulle til for at fullmaktsloven skulle tre i kraft (for å oppnå dette var det en god hjelp at katolikkene hadde forlatt sitt eget parti, og selvfølgelig at kommunistpartiet var forbudt.) Men altså; diktaturet var et faktum. I juni 1933 ble konkordaten formelt undertegna mellom Paven og Hitler.

Nazistenes synderegister

På denne tida var nazistenes synderegister stort nok til at kirken utmerket godt visste hvem de hadde med å gjøre. Det var heller ikke bare den katolske kirke som støttet Hitler, som vi husker var den protestantiske norske positiv, og også den protestantiske kirke i Tyskland støttet helhjerta opp og appellerte; «... Still dere bak den nåværende regjeringens menn for at de skal få anledning til å utføre sitt *skapende arbeid*. Vær oppmerksomme på deres ansvar: Det gjelder Tysklands redning!» Protestantene var tilogmed tidligere ute enn katolikkene i sin omfavelse av nazismen, og siden, etter overfallet på Polen, takket kirkelederne Gud og Hitler fra prekestolene; «... Vi hylder Deg der oppe, Du hersker over alle slag, og bønnfaller Deg om at Du står oss bi også i fremtiden.» Biskop H. Lilje utga et skrift under tittelen «Krigen som åndelig prestasjon.» (!) Her skrev han bl.a. «og hvor vet man bedre hvor kostelig livet er under krig». Og videre «I en dypere forstand enn den borgerlige hverdagsvisdom noen gang kan vite gjelder Jesu ord: 'Den som elsker sitt liv, mister det'».

«Øvrigheten er innsatt av Gud,» heter det i romerbrev 13, og vi har sett at dette er et motto som ikke kan avskrives som middelaldersk, men fortsatt er en grunnpilar i kristendommen som vi har opplevd den for bare noen ti-år siden.

Kirken burde jo forlengst vært avslørt som fullstendig uverdig til å ta et ord som «moral» i sin munn. Likevel har den en særstilling i dag (som vi så i dommen i Malangen) til å sette seg ut over landets lover av moralske hensyn, og den har en innflytelse sterk nok til at den har lyktes fortie lange kapitler av historia.

Som kristen-sosialist bør man være klar over at kirken står for mer enn de ti bud; Den står for den mørkeste blå reaksjon.

Therese

«Vi er lysets sanne barn

Jesusbevegelsen Guds Fred har månedlige Gospel-kvelder i Trefoldighetskirken. I gjennomsnitt er 2000 ungdommer til stede på disse møtene.

– Organisasjonen Ung Visjon arrangerer årlig kristne ungdomsfestivaler i Molde. Festivalen varer en uke. Ca. 3000 ungdommer deltar.

– En annen grein av Jesusbevegelsen, Ungdom i oppdrag, fyller menighetshusene landet rundt med sine synkron-vision-show.

– Filadelfia i Oslo fyller et forsamlingslokale på størrelse med Klingenberg kino, og har ukentlige møter for ungdom.

– Norsk Luthersk Misjonssamband avholder årlig over 5000 tilstelninger for barn og ungdom med tilsammen over 28 000 deltakere.

De politiske ungdomsorganisasjonene har grunn til å bli grønne av misunnelse.

Hva finnes av organisasjoner?

De kristne ungdomsbevegelsene kan grovt sett deles i to. For det første ungdomsorganisasjonene til de etablerte kirkesamfunn. I den andre gruppa plasserer vi alle de bevegelsene som i større eller mindre grad har sprunget ut av det amerikanske fenomenet – Jesusbevegelsen.

I første kategori hører Statskirken, Pinsevevne og de øvrige frikirkemenighetene hjemme. Statskirken driver en del ungdomsarbeid gjennom de lokale menighetene.

Pinsevevne, som er den største frikirkemenigheten, har i tillegg tre fraksjoner. Både Arild Edwardsens Sarons Dal, Filadelfiamenigheten og Aage

Samuelsens Maran Ata springer ut av Pinsevevne. Pinsevevne arrangerer årlig rockefestival på Hedmarkstoppen med 4–5000 deltakere. I Sarons Dal samles 10–15 000 mennesker hvert år. Av andre frikirkemenigheter er det verdt å nevne Norsk Luthersk Misjonssamband fordi denne legger spesiell vekt på en ungdomsprofil. Nevnes kan også Oslo Fullevangeliske kirke som nå driver nærradio i Oslo-området.

Jesusbevegelsen

Bevegelsen har sitt utspring i hippiekulturen på slutten av 60-tallet i USA. Den var i utgangspunktet en protest mot kristne autoriteter, med sterke politiske undertoner.

Karakteristisk for bevegelsen er religiøs fanatisme parret med almen samfunnskritikk. Jesus-bevegelsen protesterte mot kirkens makt og Vietnamkrigen. Under paroler som «Why should the devil have all the good music» gikk bevegelsen i spissen for å danne en egen kristen ungdomskultur, med vekt på religiøs pop. Sentralt sto folk som Arthur Blessitt, Hal Lindsay og Jack Sparks foruten Children of Gods' Moses David. Bevegelsen fikk enorm oppslutning i USA og kom til Norge i 1972. Children of God kom først, seinere brøyt en del folk ut og danna Guds Fred. Begge organisasjonene eksisterer fortsatt her i landet, men er tallmessig ganske få. CoG er en sekt, mens Guds Fred i dag samarbeider med de etablerte kirkeorganisasjonene som en stiftelse innen Oslo Indremisjon. Også Ung Visjon og Ungdom i oppdrag er avleggere av Jesusbevegelsen.

Religiøs fanatisme

Felles for hele Jesusbevegelsen er det de sjøl vil kalle «et forpliktende forhold til religionen» eller «disippelskap». På vanlig norsk blir dette religiøs fanatisme og hysteri. I tillegg kommer en

god porsjon stormannsgalskap. Særlig gjelder dette lederen av Children of God, David Berg, eller Moses David som han kaller seg. Moses David har erstattet kirkens autoritet med sin egen, og hevder sjøl å være «guds talerør i vår tid». På samme måte som f.eks. Pastor Moon i den ekstremt anti-kommunistiske Den Forente Familie og Jones i Jonestown krever Moses absolutt lydighet fra sine disipler. Ungdom som ble med i bevegelsen måtte slutte med jobb og utdanning og ofre alt. En av prinsippene var at ingen pris er for høy for å få en stakkar frelst. Frelsen var ikke bare en åndelig frelse, men også en fysisk frelse. «Resultatene» ble for en del år tilbake avslørt: Jentene i Children of God «frelste» gutter ved å ligge med dem. Med andre ord en slags prostitusjon på oppdrag fra gud. De andre greinene av Jesusbevegelsen i Norge har ikke praktisert dette. Hva er det som preger deres budskap og virksomhet? Skulle vi være vennlige kunne vi kalle det en utrolig dogmatisk tolkning av skriften. Dette innebærer at alle Jesu undere og historier fra det gamle testamentet tolkes bokstavelig. De tror fullt og fast på engler og djevler, «helbredelser» og «demonutdrivelser». De tror på dommedag og antikrist og taler i tunger.

Virksomheten deres fortjener betegnelsen åndsterror. Patentløsninga er sjelefrelse. «Overgi deg til Jesus og du skal få et nytt liv». Guds Fred har ukentlige bibeltimer i Nordbygata i Oslo med gjennomsnittlig 40 deltakere. De drev også rehabiliteringsarbeid for narkomane på «Fredens Bolig» i Lommedalen. (I dag er dette en egen stiftelse) I et intervju i Hedningsamfunnets blad «Tro Det» fra i fjor forteller ei jente om behandlingsmetodene: «Tom gikk på stoff. Jeg ble ganske godt kjent med ham. Fredens bolig var fint for ham i

bibelen er en av verdens mest solgte bøker. Norge er intet unntak. Innholdet i denne boka – budskapet – er en av de viktigste bærestolpene i hele den vestlige sivilisasjonen. Hovedpersonene, Jesus og Faderen, følger oss overalt: I radio, fjernsyn og avisene. Ved spisebordet og på dødsleiet. I fred og særlig i krig. Oppslutninga om de religiøse ungdomsbevegelsene er et svart hull i våre kunnskaper. Rute 80 gjør her et forsøk på å kartlegge landskapet.

starten. – han kom bort fra stoffmiljøet. En av lederne følte ansvar for ham. Gutten ble fulgt overalt. Tilslutt ble han desperat, dro til byen, tok en overdose, og døde.» Jenta mener at Guds Fred må ta ansvaret for det som skjedde fordi de innbiller «klientene» at gud skal gjøre mirakler med dem.

Anti-kommunisme

Det skal visstnok være steder i bibelen hvor det advares mot røde farer og kommunismen, symbolisert ved det store landet i øst, GOG. Felles for Jesusbevegelsen er da også anti-kommunisme i en eller annen form. I boka «En vei» skriver Thor Granlund, som er en ledende skikkelse i Jesusbevegelsen: «I 1903 begynte en mann med 17 etterfølgere sine angrep på verden. Hans navn var Lenin. I 1918 hadde tallet vokst til 40 000. Til slutt fikk han kontroll over Sovjet med 160 mill. innbyggere. Og i dag, etter så mange år, er denne kommunistiske bevegelsen stadig på fremmarsj. Den kontrollerer over 1/3 av verdens befolkning, hvor mye man enn har imot deres prinsipper, kan man ikke annet enn å beundre deres nidkjærhet.» Og videre: «Hvis kommunister kan være så hengitt til sin sak. Hvor mye mer skulle ikke de kristne være det? Derfor gir vi alt i hengivenhet til Jesus Kristus og Hans revolusjon av kjærlighet».

Vi bringer disse uttalelsene fordi de er illustrerende for den «ideologiske» bakgrunn for anti-kommunismen. De kristne konkurrerer med kommunistene om å være mest nidkjære og oppofrende. Bare den kristne revolusjonen kan stanse den kommunistiske revolusjonen, eller komme den i forkjøpet.

Ungdom i oppdrag

Denne bevegelsen er spesielt

interessant fordi den er et produkt av de avanserte medias tidsalder. Organisasjonen ble starta i -72 og har i dag ca. 60 heltidsengasjerte ungdommer. Hovedsete er Grimerud Gård på Hamar med plass til over 250 mennesker. Bevegelsen benytter seg av video for å nå ungdommen med budskapet. Eivind Frøen, som leder bevegelsen, er personlig venn av Broder Andreas, mannen bak Misjon bak Jernteppet. På møtene blir det vist videoprogrammer av demonstrerende arbeidere og andre djeveldyrkere, alt sammen til kommentatorens dommedagsrøst.

Motsetningene mellom kristne ungdommer organisert i og utenfor de etablerte kirkesamfunn er mange: Noen er:

– Jesusbevegelsen har en klarere ungdomsprofilering. Stikkord her er fellesskap med gospel og religiøs rock.

– Rekrutteringa til de etablerte kirkesamfunns ungdomsgrupper skjer hovedsakelig gjennom innavl. Jesusbevegelsen innretter derimot virksomheten sin mot den uorganiserte ungdommen.

– Jesusbevegelsen er på overflata mer anti-autoritær, og har gjerne en kritisk holdning til kirken som maktfaktor.

– En del folk innafor de ulike greinene av Jesusbevegelsen definerer seg som kristne sosialister. Enda flere er i politisk terminologi radikale i mange enkeltsaker.

Men felles for alle de kristne ungdomsorganisasjonene er at de også gjør valget av kristendommen til et helhetlig etisk valg, en slags motreaksjon på det mange unge oppfatter som moralske oppløsningstendenser i samfunnet generelt.

Christen Hvam

- for vi hører Herren til»

Gjøa Aanderaa (til venstre), er tjue år, studerer kristendom på Universitetet i Oslo, og er medlem av Norges Kristelige Studentforbund.

Anne Mikkelsen er toogtjue år, har vært aktiv innen Statskirken der hun var leder i en kristen ungdomsklubb. Nå er hun utmeldt av Statskirka, og hun jobber som blomsterdekoratørlærling

— Etter min mening har kirken aldri engang vært i nærheten av kristendommen! Ordene er Anne Mikkelsens, hun er sjøl kristen, men har meldt seg ut av statskirken.

Gjøa Aanderaa derimot vil arbeide innenfor kirken. Både Anne og Gjøa er sosialister. Men at «kristen-sosialistene» ikke utgjør noen homogen gruppe, fikk Rute 80 erfare i en diskusjon som til tider kunne bli temmelig amper ...

Rute 80: — Føles det ikke tilstrekkelig for dere å arbeide politisk, siden dere også står fram som kristne?

Anne: — Du blir ikke kristen fordi politikken ikke strekker til, for meg var det omvendt; — Jeg ble politisk engasjert som en naturlig følge av at jeg var kristen.

Gjøa: — Jeg har alltid vært politisk interessert, da jeg også ble interessert i kristendom var det ikke fordi politisk arbeid ble utilstrekkelig. Men fordi kristendommen har verdier i seg selv.

Anne: — For meg er det en konsekvens av å være kristen at du er politisk engasjert. Du finner mange fellestrekk mellom kristendom og sosialisme: Bibelskjæringsbud, og likhet og rettferdighetsbudskapene, bl.a.

Rute 80: — Men disse læresetningene finner man jo så godt som i alle religioner, er ikke disse snarere moral-etiske prinsipper, som nærmest lov-messig må oppstå når menneskene skal fungere sammen som en gruppe?

Anne: — Det er klart de eksisterer innen alle religioner,

og derfor tror jeg også at alle religioner egentlig tror på samme Gud, min kultur gjør at jeg naturligvis finner ham i Jesus.

Gjøa: — Jeg vil påpeke at kristendommen har et mer jordnært syn på dette livet, til kroppen osv. enn mange andre religioner. Platonismen legger f.eks. langt mere vekt på det hinsidige, den sier at kroppen og dette livet er skittent osv.

Rute 80: — Men selv om det er nyanseforskjeller religioner imellom kan de jo alle brukes slik at de retter oppmerksomheten til det hinsidige, livet etter døden, og gir blanke i sosial urettferdighet?

Kristendom i praksis

Gjøa: — Det er klart at religion kan misbrukes, som sosialisme kan det, i Sovjet f.eks. Men vi kan ikke la det være et argument mot å selv bruke og studere disse ideologiene.

Rute 80: — Det er ikke rart at folk har et negativt synspunkt på kirken, og på Sovjet, det er jo praksisen som er det vesentlige. For sosialister betyr dette at de må studere teorien, og fin-

ne de manglene som fikk Sovjet til å utvikle seg til et diktatur. Men kristne må jo også innse at Bibelen ga kirken muligheter for å undertrykke folket?

Anne: — Det var jo fordi det var praktisk for kirken.

Rute 80: — Selvfølgelig, men det var jo Bibelen som ga den muligheten?

Anne: — Ja, det er helt klart.

Bibelen full av inkonsekvenser

Gjøa: — Jeg synes tvert imot at Bibelen oppmuntrer til å ta kampen opp!

Anne: — Hvis du hevder at Bibelen oppmuntrer til det, påviser det bare hvor inkonsekvent Bibelen er, for på den andre sida oppfordrer Bibelen til at man ikke skal bry sin fornuft med sosial urettferdighet, for den strekker allikevel ikke til. Man skal overlate til Gud å styre verden ...

Gjøa: — Ja, man finner mange motstridende budskap i Bibelen. I dag, to tusen år etter at den ble skrevet, bør man derfor kjenne historien så man kan skille mellom hvilke budskap som er historisk og kulturelt

betinget og hva som er aktuelle budskap i dag.

Rute 80: — Hvordan liker dere Jesus-sitatet «Gi keiseren hva keiserens er, og Gud hva Guds er»?

Gjøa: — Vi må se det i en sammenheng, Jesus sa dette for at han ikke skulle bli straffet for å være mot skatte-systemet.

Rute 80: — Men det er jo en opplagt støtte til keiseren?

Anne: — Jo, det er klart det.

Gjøa: — Men Jesus mente vel at siden de brukte pengene, støttet de allerede keiseren.

Anne: — Betyr det en støtte, å bruke penger som bærer bildet til en teit konge? Herregud, man kan da ikke handle med poteter heller!

Rute 80: — Jesus var pasifist, og sa at man skal «vende det andre kinn til». Vil ikke sosialister se på det som et reaksjonært budskap?

Ren pasifisme er idioti

Anne: — Jo det vil de sikkert. Men man må prøve å forklare det utifra den tida han levde i, jeg hadde sikkert også vært pasifist om jeg levde da. Jesus ville dessuten blitt drept langt tidligere hvis han preika noe annet enn pasifisme.

Romerne var jo allerede etter ham, og følte seg trua av hans store tilhengerskare.

Gjøa: — Jeg mener Jesus var radikal i forhold til samtida, da ideologien «øye for øye og tann for tann» rådet. Så sier Jesus det motsatte: — Du skal elske dine fiender, og; — Du skal ven-

de det andre kinn til.

Rute 80: — Det eksisterte jo også frigjøringsbevegelser på Jesu tid, var Jesus radikal i forhold til disse?

Anne: — Jeg prøver ikke å forsvare, men å forklare. Ren pasifisme er idioti. Det nytter ikke å trekke fram slike enkelte sitater, leser man Bibelen fra perm til perm finner man en haug med selvmotsigelser. Det nytter ikke å følge den ordrett til enhver tid. Det er nettopp fordi jeg ikke ser på Bibelen som gyldig i alle situasjoner at jeg kan være kristen i dag.

Gjøa: — Jeg vil allikevel, selv om jeg støtter geriljaen i El Salvador, ta pasifismen til en alvorlig overveielse, siden Jesus sa dette. Jeg mener at denne enormt radikale nestekjærligheten skiller kristendommen tydelig fra andre religioner.

— Vi vil ikke

— Den ber deg ikke bare om å elske dine venner, men også dine fiender. Dette er idealer vi må følge så langt det er mulig.

Rute 80: — Men du er jo ikke pasifist når du støtter frigjøringsbevegelser?

Gjøa: — Nei, det kan være nødvendig å ty til våpen, men dette må være det siste middelet når ikke noe annet nytter.

Ingen interesse for å misjonere

Rute 80: — Anne, du har jo avskrevet det meste av Bibelen, hva er det som gjør at du kaller deg en kristen?

Anne: — For å uttale meg i velbrukte klisjeer: Jeg tror på at Jesus var Guds sønn, og at han døde for mine synder. For meg er dette hovedessensen i kristendom, og der stopper i all hovedsak min sympati med bibelen.

Rute 80: — Er det ikke en privatsak å tro på Gud?

Anne: — Jo i hovedsak, jeg har ingen interesse av å misjonere, slik mange kristne gjør, de benytter enhver anledning til å snakke om Gud så folk får det helt opp i halsen. Fordi jeg ikke gjør dette, anklager mange kristne meg for å privatisere. Men jeg snakker gjerne om kristendom hvis folk spør, og legger ikke skjul på at jeg er kristen, og håper at mitt levesett kan si litt om hva det innebærer å være kristen.

Gjøa: — For meg er det naturlig å søke sammen med andre kristne, og jeg er med i Norges kristelige studentforbund. Jeg ser heller ikke noe positivt i å propagandere i tide og utide, men prøver så godt jeg kan å leve etter det kristne budskapet.

Rute 80: — Stiller troen noen krav?

Gjøa: — Ikke på den måten at jeg må lyde religiøse autoriteter, men som kristen stiller jeg selvfølgelig krav til meg selv, i min livsstil og i å være politisk aktiv.

Anne: — Det viktigste, og eneste kravet jeg stiller meg selv er å prøve å handle rettferdig i enhver situasjon.

Rute 80: — Etter at kristendommen ble statsreligion, har kirken helt til i dag stått på undertrykkernes side, og gjennom sin enerådende ideologiske posisjon undertrykt all nytenkning. Kan sosialister gå god for denne kirken?

Fra hekseprosesser til Martin Luther King

Gjøa: — Når kirken står i en maktposisjon ligger det naturligvis en fare for overgrep i det.

Anne: — Kirken fungerer nesten alltid dårlig, det må vi bare innse, og kirken vil alltid stille seg på det beståendes side. Jeg opplever i nitti-ni prosent av alle tilfeller at de tinga jeg kjemper for, går kirken imot. Også i Norge fungerer kirken jævla reaksjonært og det er derfor jeg har meldt meg ut.

Gjøa: — Vi må huske på at kirken også har gjort mye bra i historien, bl.a. innen utdanning- og helsesektoren. Og det er jo mange bra skikkelser i kirkehistorien, som Frans av Assisi og Martin Luther King.

Anne: — Er det ikke litt beskjedent å stille disse enkeltsakene opp mot hovedtendensen? Ta bare det faktum at kirken faktisk brant millionvis av kvinner på bålet.

Gjøa: — Jeg er enig i at kir-

— Jeg opplever i niogtretti prosent av tilfellene at kirken går imot de sakene jeg kjemper for.

ken har fjernet seg en del fra det Jesus og de første kristne stod for. Men jeg melder meg ikke ut av statskirken av den grunn. Jeg vil heller kjempe innenfra. Det eksisterer dessuten mye bra innen kirken, det er et åpent sted der folk kan komme hvis de er i nød. Slik burde det i alle fall være ...

Anne: — Å si at kirken har «fjerna» seg fra kristendommen er jævla størt, etter mine begreper har den aldri engang vært i nærheten!

Kirken er ikke bare biskopene ...

Gjøa: — Da er vi uenige ... For jeg ser mange bra ting kirken har gjort bl.a. for de svake i samfunnet.

Rute 80: — Ok, ta slutten av forrige århundre, kirken var et samlingsted og de fattige fikk gratis kaffe (halleluja!) Men samtidig gikk kirken krasst ut mot den våknende arbeiderbevegelsen. Har denne kirken vært til forde svake?

Gjøa: — Nå synes jeg du tegner et litt ensidig bilde. Selv om ikke kirken forstod alt, kan vi ikke fordømme den. Det er

— Jeg vil, selv om jeg støtter geriljaen i El Salvador, ta passifismen til alvorlig overveielse, - siden Jesus sa dette.

klart kirken var konservativ, men hvem var denne kirken? Det var herskerne og biskopene. Kirken består jo også av prestene og menigheten. Religionen var jo også mye tettere knyttet til den verdslige makten før.

Rute 80: — Men kirken har da makt også i dag?

Gjøa: Den har mistet mye av sin makt, fordi tilliten til kirken har sunket blant folk. Det er noe kirken bør tenke over.

Anne: — Det er klart det gir makt å slå i bordet med at du har nittifem prosent av Norges befolkning som medlemmer! Tenk bare på hvilke økonomiske bevilgninger den får!

Vi har vel alle sammen innsett at kirken drar på mange lik i lasten. Men forskjellen mellom Gjøa og meg er at disse har ødelagt mitt forhold til kirken totalt, mens Gjøa legger vekt på det som har eksistert av positive ting. Men at kristendom og sosialisme kan forenes, det er vi iallfall enige om!

— Ja, kan de det? Eller er religionen «opium for folket»? Ordet er fritt ...

Therese

Ytterspalta

“On the traces of Martin Luther”

«On the traces of Martin Luther» heter en liten uanselig brosjyre du får på de store dollarhotellene i Øst-Tyskland. Her kan du reise i reformatorens fotspor rundt om i landet. Martin Luther var nå engang så fortutseende at han for det meste reiste omkring i den delen av landet som etter 1945 kom til å hete DDR, og på den måten har han spart mange tyskere for mye bry. For tenk deg å reise «on the traces of Luther» hvis dette sporet snodde seg på begge sider av grensa? I det øst-tyske visumdepartementet måtte de sikkert opprettet et nytt underbyrå, som bare tok seg av Luther-reiser.

For DDR har virkelig satset stort for å feire fødselsdagen for fødselen til sin store sønn. Det skjer først i 1983, men forberedelsene har vært i gang i et års tid allerede. I 1983 ville nemlig Martin Luther vært 500 år, hvis han hadde levd. Men det gjør han jo ikke.

Derfor er Wittenberg, byen der han slo opp sine 95 teser om høyreavviket innafor den katolske kirka, forlengst blitt omdøpt til «Lutherstadt Wittenberg», noe som går igjen i alle offentlige publikasjoner.

Noen sier kanskje at Luther var en dritt som sto på godseierens side. Neste gang du er i Øst-Berlin kunne du jo spørre formannen i den nasjonale festkomiteen for feiringen av 500 årsdagen for Martin Luthers fødsel om han er enig. Han er godt kjent blant befolkninga, navnet er Erich Hoenecker.

Knivar

misjonere

STØT CHRISTIANIA BEFRI DIT LIV

Hva skal vi mene om Christiania?

Christiania ble bygget opp på idealisme i 1971 av endel sterke folk som gjorde en kjempejobb ut av noe som så ut som det aldri kunne bli beboelig for mennesker. Samtidig må det sies å være et av de mest synlige resultatene av den danske liberale narkotikapolitikken. Pr. i dag anslås innbyggerne i Christiania til noe rundt 800 folk med smått og stort. Noen av disse lever under ekstremt dårlige forhold, og de sosiale problemene er stadig økende. Narkotika- og alkoholforbruket er enormt, og de svakest stilte bukker under for det. Narkohaiene har et paradisi i «Pusher Street» hvor politi sjelden griper inn. Det omsettes daglig mellom 20–25 kg. hasj og pusherne består i hovedsak av christianittene sjøl, dvs. noen av dem. De ressurssterke. I tillegg er helerivirksomhet og annen kriminell virksomhet et levebrød for en del mens andre igjen har vanlige jobber, enten gjennom en eller annen virksomhet i Christiania eller ute i København.

Friheten til å gå til grunne

Christiania tok fra starten av et ekstremt standpunkt til hasjbruken. Hasj var en del av kulturen, og parola var; gjør hva du vil bare du ikke skader andre. Denne «frie» livsførsel og holdning til narkotika trakk utvilsomt til seg mange som ikke hadde de samme ressursene som dem som var med på å bygge opp byen. Sosiale tapere av ulike slag, deriblant stoff- og alkoholbrukere satte tidlig sitt preg på miljøet og har gjort det siden. Folk med lite ressurser bukker under p.g.a. de ressurssterkes holdninger som gir uttrykk for at «vil du gå til helvete kan ingen nekte deg det, det er ditt eget valg».

Christiania og de harde stoffene

Bruken av hardere stoffer ble etterhvert en større og større trus-

sel for Christianias eksistens, og derfor dannet christianittene Folkebevegelsen mot hardere stoffer. De kasta ut alle som puscha heroine og en del sprøytenarkomane, og klarte i noen grad å kvitte seg med problemet. Samtidig er denne bevegelsen et at talerørne for fri hasj, og sammen med Hampebladet (som er hovedorganet til foreninga «Støt fri hasj») utgjør de en vesentlig faktor i legaliseringsrørsla. Begge har sitt sentrum i Christiania med forgreininger over hele Norden.

Christiania — hasjliberalistenes høyborg i Norden

Den kritikken som i disse dager reises mot Christiania kan oppsummeres i følgende punkter:

— Christiania er Nordens mest framtrepende hasjtorg. Særlig overfor brukere og smålangere er det et kjempemarked som blir besøkt av kunder fra hele Norden.

— Christiania er samlingssted og mål for en rekke ungdommer som rømmer hjemmefra. De fleste av disse drar dit først og fremst fordi Christiania lokker med «frihet» og rus.

— Christiania er et ekstremt eksempel på forhold vi helst vil være foruten: Den liberale danske narkotikapolitikken og en samfunnsmodell som bygger på frihet under ansvar, der man tydeligvis helst ser bort fra ansvar for fellesskapet.

— Christiania er hasjliberalernes høyborg, der ikke bare narkotikagiften spres, men også den ideologiske giften som narkotikapropagandaen utgjør.

Konklusjon

Christiania er altså base for både bruk og omsetning av hasj i tillegg til at hasjliberalerne har sitt tilhold her. De avtalene som er gjort mellom danske myndigheter og christianitter omhandler omsettinga. Allerede dette er tvilsomt om lar seg gjennomfø-

re. Det omsettes hasj for ca. en million kroner daglig, ergo er det store økonomiske interesser involvert. Selgerne har stort sett tilhold på Christiania, de utgjør en stor enkeltgruppe og er en vesentlig maktfaktor. De avtaler som hittil er inngått er ikke verdt papiret de er skrevet på, da christianittene aldri lar seg representere eller diktere av noen. Det finnes ingen formelle ledere, og det er derfor heller ikke mulig å gjøre avtale på et så løst grunnlag som dette. Det er bare omsetninga som har vært diskutert å stoppe. Det vil si det er ingen vilje til å bryte igjennom den rus- og hasjliberale holdninga som eksisterer generelt. Danmark har en svært aksepterende holdning til hasj, og inehav og omsetning er stort sett legalisert. Det er derfor en illusjon at «fyrtårnet» Christiania skal forsvinne. Christiania vil for all framtid stå for det samfunnet som er basert på fri hasj og som myndighetene aksepterer på det grunnlaget.

Konsekvensen

Konsekvensen av dette synet er at kravet må bli: Steng Christiania. Parola som reises av enkelte: Hasjen ut av Christiania, er en illusjon som bare tilslører det virkelige forholdet mellom frihet og rus.

De danske myndighetene har ikke vært for ivrige til å ta igjen med christianittenes rusparadis. Tvertimot har Christiania vært en behagelig sovepute for det danske samfunnet. Hver gang christianittene har fjerna en av sine avdøde kamerater har også Danmark kvittet seg med en minuspost på trygdebudsjettet. Ingen, hverken de radikale eller konservative i Danmark har krevd stenging av Christiania så lenge stedet har fungert som tiltrekkningssted for «problemindivider» i det øvrige samfunnet og ikke ellers truet velstanden. Hvem hjelper dette til sjuende og sist?

Kristin Halvorsen

Hva mener egentlig Sosialistisk Ungdom?

SVs ungdomsorganisasjon, Sosialistisk Ungdom, har vedtatt et kampprogram (del 6) om militærpolitikk. Tittelen på kampprogrammet er «Ikke et øre til det borgerlige militærapparatet». Hovedkonklusjonen i militærprogrammet er at alle sosialister må gå imot bevilgninger til det borgerlige forsvaret. Det gjelder uansett om Norge er medlem av NATO eller ikke. Argumentasjonen er like enkel som den er gammel: «militærapparatet er borgerskapets voldsapparat». Ingen marxister vil være uenig i en slik påstand. Men spørsmålet er om sosialister i dag skal gå inn for at det norske forsvaret nedlegges. Jeg er overbevist om at en slik forsvarspolitisk linje ikke styrker kampen for fred — snarere tvert imot. Det er merkelig at SU ikke trekker inn erfaringene fra siste krig. Ville arbeiderklassen da vært tjent med at Norge ikke hadde noe forsvar? Hvordan fungerte sosialistenes nedrustningslinje i tida før krigen? SV har nå forlatt linja med å gå imot alle bevilgninger til forsvaret. Vil SU følge etter, eller står militærprogrammet fremdeles ved lag?

Men den totale fornektelsen av Sovjets rolle som en imperialistisk supermakt er om mulig enda mer betenkelig:

«Vi går også imot NATO fordi det ved siden av «indre oppgaver» kan bli brukt i imperialistiske kriger mot land i den tredje verden og ikke-kapitalistiske land. Heller ikke slike kriger er i den norske arbeiderklassens interesser.

Vi avviser påstanden om «faren fra øst». Etter den siste verdenskrigen har USA gjennomført en systematisk innsirkling av Sovjetunionen med militære baser og allianser.»

Vi lar den tvilsomme påstanden om USAs innsirkling av Sov-

jet ligge i denne omgangen. Men hva mener SU med at kriger mot «ikke-kapitalistiske» land ikke er i arbeiderklassens interesse? Ettersom SU ikke skiller mellom forsvars- og angrepskriger, kan dette tolkes som at et forsvar av Norges uavhengighet, mot et offensivt angrep fra Sovjet, ikke er i arbeiderklassens interesse. Er det virkelig SUs standpunkt at den norske arbeiderklassen ikke skal forsvare seg mot angrep fra det «ikke-kapitalistiske» Sovjet?

Videre i militærprogrammet heter det:

«Faren for storkrig, hovedkrefte bak rustningskappløpet ligger i den imperialistiske leiren ...

Vi har tatt det som gitt at SU regner Sovjet som et «ikke-kapitalistisk» land (til tross for at vi er dypt uenig i en slik vurdering). Følgen av dette blir at Sovjet heller ikke tilhører den «imperialistiske leiren». I SUs grunnsirkel blir Sovjet til og med karakterisert som en «motkraft mot imperialismen». Hvordan sosialister i dagens Norge kan opprettholde et slikt syn på Sovjet er nærmest ufattelig. Tsjekkoslovakia, Afghanistan og Polen skulle være endelige beviser på denne «analysens» bankerott. I sitatet fra militærprogrammet (gjengitt over) sies det at Sovjet ikke utgjør noen trussel mot verdensfreden og heller ikke utgjør noen hoveddrivkraft i rustningskappløpet. Er dette virkelig SUs mening? Jeg stiller meg på bakgrunn av dette tvilende til SUs motiver for å rette krav om nedrustning til begge supermakter. Hva er vitsen med å kreve at Sovjet rustet ned, hvis det likevel ikke representerer noen trussel mot verdensfreden?

Jeg er takknemlig for svar.

Björgulv Braanen
leder i Rød Ungdom

Det vanskelige opprøret

Etter at jeg skreiv lederartikkelen i Rute 80 nr. 4/5 i fjor, har det kommet mange, til dels svært personlige og ladde reaksjoner. Mange har funnet det riktig å gå ut og si at de ikke deler mitt syn på de «nye» opprøra blant ungdommen. Rød Ungdoms arbeidsutvalg har presisert at de mener deler av lederartikkelen er ensidig og feilaktig, sentralstyremedlem i Rød Ungdom, Bo Brekke, har sagt fra på debattsida her i Rute 80 at han ikke er enig. I forrige nummer av Rute 80 leverte Sylfest Haug et massivt angrep på hele den linja jeg har stått for. Utover det som har stått på trykk i Rute 80 har jeg også møtt mange reaksjoner på godt og vondt fra kamerater både i og utenfor Rød Ungdom.

Før jeg går videre, vil jeg derfor presisere at det jeg mener om disse spørsmålene står for min egen regning. Det samme var tilfelle med lederartikkelen som var grunnlaget for alle bøkene. Sånn i ettertid kan det selvfølgelig diskuteres om det å ri kjepphester på lederplass er videre «lurt», men jeg har personlig ikke noe særlig imot at det som står i Rute 80 vekker debatt og reaksjoner, også det som står på lederplass.

Det blir å gå for langt hvis jeg skal gå konkret inn på all kritikken jeg har fått, så jeg skal begrense meg til å presisere hva jeg mener i dag, og hva jeg tok feil på når det gjelder den etterhvert famøse lederen.

Det siste først. Jeg skriver innledningsvis at de røde lampene bør begynne å stormblinke når Sissel Rønbeck kler seg ut i «Pønkekler». Å si dette er selvfølgelig bare billig demagogi.

Videre påstår jeg at «sannheten er at opptøyene verken i Oslo eller andre steder i Europa tjener ungdommen.» Det har jeg ikke dekning for å påstå, sjøl om jeg har reist en del rundt i Europa i den ærlige hensikt å finne ut hva det er som skjer. Jeg sier også et sted at «Vi har ikke sterke fagforeninger og en politisk mobilisert arbeiderklasse, lik f.eks. den polske. Dette kunne vært en garantist mot faren for fascisme.» I dag veit jo alle at det eneste landet i Europa det har foregått en fascistisk kupp siden dette ble skrevet nettopp er Polen.

Da lederen ble skrevet foregikk det en stor diskusjon om natta til 1. mai i og rundt Rød Ungdom. Dette var før husokkupasjonene startet. Og jeg mener også i dag at opptøyene

natta til 1. mai i Oslo sentrum ikke er et ungdomsopprør, men en uhyre sammensatt foreteelse, der forskjellige ungdomsgrupper har det mer eller mindre moro og der purken får prøvd ut nytt utstyr til å bekjempe gateorden med.

I motsetning til dette, står husokkupasjonene der ungdom organiserer seg til kamp for sine rettigheter og krav. Eller også for den saks skyld: YLLs kamp for å redde skolen fra nedskjæringsspekulset.

Nå vil sikkert mange si at Sylfest Haug har rett i at jeg prøver å kanalisere ungdommens opprørstrang inn i former og retninger som er akseptable for det bestående samfunnet og som ikke utgjør noen trussel mot dagens Norge, ved at jeg sier at natta til 1. mai er dårlig, mens husokkupasjon er bra.

Jeg ser det anderledes. Vi kan alle forstå at ungdom gjør opprør, blindt eller ikke, det har undertrykte alltid gjort. Og i vårt samfunn er ungdommen undertrykt, fordi vi er en gruppe som er lite produktiv for det bestående samfunnet. Men for en politisk ungdomsorganisasjon er det ikke nok å sette seg ned å støtte alle opprør som skjer, uten å ha en politisk linje som sier: «dette tjener ungdommens kamp» mens dette tjener ikke ungdommens kamp.

Det er akkurat som å si: — Ja, jeg støtter deg, når en ung kar sier at dette samfunnet er så jævlig at jeg gidder ikke å bli noe, jeg gidder ikke å jobbe, jeg stjeler i stedet, går på stoff og venter på bomba. Jeg er også enig i at samfunnet er jævlig, men jeg ville ikke støtte denne karens rett til å stjele.

I forrige århundre organiserte ungdom og barn seg i England i sjølmordsklubber, fordi de mente at livet og samfunnet var så jævlig at de ikke hadde noe å leve for. Forstå det, ja — men støt det, nei.

Derfor må det også være både en rett og en plikt for folk som kaller seg politisk engasjerte å analysere hva det er som tjener ungdommens interesser best. Derfor blir min konklusjon som forrige gang: «Rød Ungdoms viktigste oppgave i åttiårene blir derfor å gå i spissen for å organisere ungdommen. I foreninger, i fritidsklubber, i skoleorganisasjonene og i Rød Ungdom sjøl.»

I tillegg skal jeg med glede plusse på: «i husokkupasjoner».

Knut Ivar Skeid

Det pågår to viktige diskusjoner i Rød Ungdom/ml-bevegelsen for tida, som griper inn i hverandre. Den ene er hva vi mener med sosialisme. Det andre er vurderinga av Stalin. Dette er veldig store spørsmål som det kan være vanskelig å ta stilling til. Jeg mener likevel vi må kunne slå fast visse lærdommer av historia til Stalins Sovjet.

1. Hva er arbeiderklassen ved makta?

Etter revolusjonen 1917 i Sovjet, var kommunistene tvunget til en kriseløsning hvor kommunistpartiet styrte på vegne av arbeiderklassen. Stalin gjorde arbeiderklassen ved makta pr. definisjon lik kommunistpartiet ved makta. Historia har vist at denne tesen leder til byråkratisering og gjeninnføring av kapitalismen. Sosialisme — arbeiderklassen ved makta — krever at arbeiderklassen og hele det arbeidende folket er godt organisert som helhet, at de kan kontrollere statsapparatet, og mest mulig grad av direkte styring.

2. Demokrati er uinteressant?

Det sier seg sjøl at demokratiet og de demokratiske rettighetene er begrensa av økonomien. Men å redusere sosialismen utelukkende til spørsmål om økonomi er feil. Å hevde at demokratiet bare er tjenlig i den grad

Stalin og sosialismens problem

det tjener den økonomiske utviklinga, er feil.

Sosialismen er overgangen fra kapitalisme til kommunisme. For å komme fram til det klasseløse samfunnet uten stat, er økte demokratiske rettigheter og økt demokrati en forutsetning. Den sosialistiske økonomien krever sentralisering og statlig styring. Men kommunismen uten stat krever stor grad av demokrati. Disse to tinga kan stå i motsetning til hverandre. Sosialismens balansegang er vanskelig. Stalin løste demokratiet dårlig.

3. Monolittisk enhet?

Albania sto for ei linje med monolittisk enhet i partiet. Ledelsen hadde alltid rett, uenighet var uttrykk for agenter for imperialistiske makter. Denne tenkinga stammer fra Stalins utrenskninger i 30-åra. Den norske ml-bevegelsen brøyt med Albania bl.a. på dette. Men brøyt vi med agent-teorien?

Uenighet og åpen debatt er en styrke for partiet/Rød Ungdom. Undertrykking av uenighet og stempling av avvikende syn undergraver enheten, og gir ledelsen en kunstig autoritet.

4. Marxismen-leninismen må utvikles?

Stalin behandla i mange sammenhenger teorien som en ferdig utvikla teori som det bare

var snakk om å forsvare mot angrep — ikke videreutvikle. Det er opplagt at vi har mye å lære av teorien, og at det er viktig for Rød Ungdom å studere marxismen-leninismen.

Men ikke minst debatten om sosialismen har vist at en rekke teoretiske spørsmål fortsatt er uløst. Hverken Lenin, Stalin eller Mao har løst alle problemene under sosialismen. Det sentrale ved teorien er jo nettopp at den er et analyseredskap.

5. Finnes snill og stygg sosialisme?

Er vi for piggrådsosialisme? Kan terror forsvares i sosialismens navn? Vi kan ikke sette absolutte, moralske mål for det. Dødsstraff for svartebørshandel under hungersnøden i Sovjet under intervensjonskrigene i 1918-20 var sosialistisk terror jeg forsvare. Men at alle soldater i rødehæren, som var blitt tatt til fange under krigen, ble behandla som landsforrædere etter krigen, og ble sendt i fangeleire — den terroren kan jeg ikke forsvare.

Maktbruk må vurderes utfra situasjonen, utfra hva som tjener det arbeidende folket. Og hva det arbeidende folket sjøl kan akseptere.

6. Sosialisme kan ikke eksporteres.

Vi har tidligere snakka om den sosialistiske leir etter 2. verdenskrig. Men var det sosialisme f.eks. i Polen etter 2. verdenskrig? Arbeiderklassen i Polen gjorde aldri opprør og tok makta i Polen. Kommunistene ble innsatt av Sovjets røde hær, og der sitter de enda. Polens kommunister har hele tida representert Sovjets interesser i Polen — ikke arbeiderklassens. Statsmakta er i siste instans våpenmakta. Arbeiderklassen har aldri hatt statsmakta i Polen. Det har aldri vært sosialisme i Polen.

Jeg håper disse 6 punktene setter fart i debatten både om Stalin og sosialisme. Vi er nødt til å røske opp i en god del fasttømra teser i vårt politiske grunnlag, hvis vi skal få en mer riktig politikk.

Pål Nymann

Bli med i Solidaritet Norge-Polen

Bli med og jobb. Alt for få unge er i sving med støt-tearbeid, men interessen er stor på skoler og ungdoms-klubber. Men det trengs folk med litt organisasjons-erfaring. Planene er mange. I sammenheng med arbeidet for å få presset politiske fanger fri (adopsjoner) vil Solidaritet Norge-Polen (SN-P) arrangere loppemar-keder, brevkontaksjoner, m.m. Under innsamlings-aksjonene for å skaffe mat og klær til se arrestertes familier, vil SN-P drive mye mye informasjonsarbeid om forholdene i Polen. Siste nytt er «milk-shake for Solidarnosc», solgt fra en PR-buss stappfull av propaganda. Det blir turneer til musikkfe-stivaler, badestrender m.m.

Du trenger ikke være eks-pert for å være med, men SN-P garanterer at du vil læ-re mye av arbeidet. Å avslø-re den falske «sosialismen» i Polen er en viktig oppgave for deg, hvis du kaller deg kommunist, og polakkene trenger all den hjelpen de kan få.

Kontakt Solidaritet Norge-Polen, Storgata 39, Oslo, el-ler i andre byer. Telefon i Os-lo: (02) 20 47 13.

— Nytt? — Ja!
— Bra? — Ja!

Multi-musikk må være ordet for det lydbildet Haircut One Hundred skaper. En herlig blanding av forskjellige tak-tarter, der blåsere og gi-tarist/vokalist Nick Hey-ward stadig skifter på å dominere soundet. Her fins elementer av all mu-sikk — rock, ska, reggae, latin-amerikansk (!), dis-co, fusion og jazz — men alt holdes innafor ei ram-me der ting aldri får flyte utover sine grenser.

Nick Heyward er grup-pas frontfigur. Hans his-sige, tørre gitarkomp føl-ger oss hele veien. Stem-men hans er ikke mer enn vanlig bra, men til gjen-gjeld har han komponert fine sanger med originale melodilinjer. Noen gang-er er sangene like gode som de beste glad-låtene fra 60-åra, men innpak-ninga er så absolutt 80-åras.

Haircut One Hundred er sammensatt av en gjeng virkelig gode musi-kere. Ja, rockemusikerne i Haircut kan faktisk sies å være dyktige instru-mentalister. Saksofonist Phil Smith står for alle hornarrangementene. Med tradisjonell beset-ning kunne dette lett kom-me til å lyde som Chicago

og Blood Sweat & Tears. Phil Smith er like dyktig som James Pankow, og det er vel nettopp derfor dette låter nytt og spen-nende. «Pelican West» er krydra med en mengde fi-ne blåser-soli, og jammen dukker det ikke opp en Cecil Taylor-lignende pi-anist også.

Haircut One Hundred har eksperimentert, til ti-der kasta seg ut på svært djupt vann — men lykkes. De prøver seg fram, men på en måte innafor de rammene den tonale pop-musikken har lagt. Solistene svever ikke fritt i kvart- og halvtone-sp-rang på sida av bandet, men holder seg innafor kordene. Og — kors — «Pelican West» er kje-misk fri for synthezisere

Haircut nytes helst stykkevis og delt. Legg noen seige Gallagher-riffs mellom de to platesidene, og ettermiddagen skulle være sikra. Om ikke det triste sinnet har måttet vike plassen da — må du ta kvelden fort som f...

Røns

Haircut One Hundred:
Pelican West,
Artista Records Ltd.

Anders Jahres eventyr

Alf R. Jacobsens bok «Eventyret Anders Jahre» vil utvilsomt skape ryster, ikke minst på rederkontorene i Sandefjord.

For alle kjenner vi Anders Jahre, en av de fremste av en stand som angivelig har betydd så mye for økonomien i Norge. Da vi gikk på folkeskolen sånn i siste halvdel av sekstiåra, var mytene om rederne sterke. Vi lærte at uten de pengene disse karene seilte inn, hadde Norge vært nærmest et u-land. Det var også populært for skoleklas-ser den gangen å adoptere norske handels-flåtebåter. «Vår» båt het «Tamerlane», en Wilh. Wilhelmsenbåt som gikk på linjefart mellom Australia og Nord-Europa. Da vi adopterte båten fikk vi informasjon om den norske handelsflåten av en institusjon som kalte seg «Norsk Skipsadopsjon». Vi fikk vite hvor bra folk hadde det ombord, all so-la og de moderne hjelpemidlene. Alt sam-men formidlet fra en film der en energisk kommentator med metall-stemme rede-gjorde, og der kapteinen hadde gemyttlige samtaler med den lysluggede 16-årige før-tereisgutt fra Sunnmøre, mens den friske havbrisen strøk over de brunbarkede an-siktene. Og etter noen år i rederiet vanket det æresbevisninger og hedersord fra reder og kaptein.

Men filmen fortalte ikke noe av det Alf R. Jacobsen forteller. Om Anders Jahres skatteunndragelser og nedslaktinga av hvalbestanden, om de lyssky avtalene mel-lom norske styresmakter og Jahre. Om strålselskapene i Panama. Om samarbeidet med grekeren Onassis.

Rederstanden er ikke lenger hva den var. Hilmar Reksten er skandalisert som en av de største svindlerne i Norge. Sig. Bergersen d.y. sitt omdømme er heller ikke hva det var, nå står altså Anders Jahre for tur. Alf R. Jacobsens bok forteller system-atisk om hvordan det går an å drive busi-ness bare man er stor nok, har nok penger, Arbeiderpartiet ved regjeringsmakta og el-lers er frekk nok til å ture fram.

Det er egentlig ufattelig at ikke Anders Jahre ble tatt for lenge siden. Norske myndigheter kunne tatt ham i midten av 50 åra hvis de ville, men i stedet inngikk de en hestehandel med rederen. For han la aldri særlig vekt på å skjule sporene etter seg. Sjøl om han påstod at han ikke eide et enes-te av de skipene som norske myndigheter konfronterte ham med, ble han stadig av-bildet under sjøsettingen av dem, båtene fikk karakteristisk nok typisk «Jahre-navn» (Alle Jahrebåtene har navn som be-gynner på Ja, slik som *Jaranda*, *Ja stella*, *Jaguar* osv.) Da Sandefjord bygde sitt nye rådhus ga Anders Jahre 40 millioner kroner til byggingen, eller det vil si: Panamasel-skapet Continental Trust ga pengene til rådhuset. Men Anders Jahre lovet under sin hestehandel med norske myndigheter i 1955 å avvikle alle sine forretningsvirksom-heter utenlands. Rederen bedyret da også at han ikke eide Continental Trust Compa-ny. Nei, forklaringen var at gaven var en gest fra Panama-selskapet til skipsrede-rens hjemby som takk for de tjenester han i årenes løp hadde gjort selskapet. Alt tyder på at det var dette selskapet Anders Jahre brukte for å bygge opp sin enorme uten-landsformue, anslagsvis en halv milliard kroner som er unndratt norsk beskatning. I juni kommer skattesaka mot Jahre-rede-riene opp for domstolene. Her legges det opp til det tidenes største skattekrav mot boet etter skipsreder Anders Jahre.

Alf R. Jacobsen har forsket i dette emnet i mer enn to år, både innenlands og utenlands. Det er et imponerende mate-riale han legger fram. Men ikke bare det. Alf R. Jacobsen er journalist, og han har lyktes i å framstille dette vanskelige stoffet slik at det blir forståelig for alle. Jacobsen tar oss med på en 50 års historie om tvil-somme transaksjoner. Og av

og til blir dette vel så spen-nende og engasjerende som å leses bøker av langt «lettere» kaliber.

Knivar

Alf R. Jacobsen:
Eventyret Anders Jahre
Forlaget Oktober
128 kroner

«Et rystende stykke kvinnehistorie.»

Tove Diesen i Aftenposten

Ellen Aanesen
Ikke send meg til en «kone», doktor

«Dette er boken om abortsaken i Norge.

Det er en hjerteskjærende bok. Det er en bok som setter lys-kaster på virkeligheten under fasaden, en virkelighet som sjelden når historieskriveren.»

Tove Pihl i Dagbladet

372 sider, gjennomillustrert, kr. 154,-

OKTOBER

Rød Ungdom makes the difference

Arbeidsløsheten blant ungdom øker. Forbannelsen og meningsløsheten går hånd i hånd. Tusenvis av ungdom kommer ikke inn på de videregående skolene, og midlene til ungdomsklubber og andre fritidstilbud skjæres ned. Kom du ikke inn på snekkerlinja i år, sa du, kanskje til neste år? du kan iallefall håpe. Hver dag, hver time, møter ungdommen i Norge den menneskefiendtlige kapitalismen. Vi som er unge må velge: — hva skal vi bruke livet vårt til? Skal vi godta samfunnet slik det er, eller skal vi slåss imot? Skal vi bite skuffelsen i oss, eller skal vi ta opp kampen mot urettferdigheten? Skal vi gå enda lenger: — slåss for forbedringer og for et nytt og bedre samfunn? Valget er ditt, — og mitt. Rød Ungdom er en revolusjonær organisasjon for ungdom. Den samler de som vil gjøre revolusjon, de som vil bruke marxismen for å bygge sosialismen. En revolusjonær organisasjon vil forandre verden. Vil du forandre verden? Rød Ungdom makes the difference!

- ☐ Jeg ønsker opplysninger om Rød Ungdom.
☐ Jeg vil bli medlem i Rød Ungdom.

Navn: .....
Adresse: .....
Postnr: ..... Poststed: .....
Sendes til: Rød Ungdom Postboks 610, Sentrum, Oslo 1.

Eksplisiv Tromsørock:

SS 20

Under tittelen «Rock mot bøteterror» har det blitt holdt flere rockekonserter i Tromsø etter gateopptøyene midt i januar. Mange grupper har stilt opp gratis for å skaffe penger til rettshjelp for bøtelagte. Rute 80 snakka med ei av gruppene — noen bevisste & velformulerte unge menn med det tidsmessige navnet SS 20 v/tre av dem: Nils Hald, gitar og sang, Trond Peter (T.P.), Stamsøe Munch (bass og sang) og Torbjørn Isaksen (gitar). Trommis Steinar Simonsen var ikke til stede under intervjuet.

Vi setter oss ned på Café Palletten en grå og regntung onsdagsettermiddag. Intervjuobjektene er svært snakkesalige, så intervjueren har sin fulle hyre med å holde rede på notatarkene. Her kommer noen utdrag av det som ble sagt.

Bevissthet + tekster = misjonering?

Torbjørn: Som gruppe vil vi ikke messe, sjøl om vi har en tanke med det vi gjør.

Nils: Vi skriver tekster ikke bare for oss sjøl, men tekster som andre kan finne seg igjen i. Man må vise ansvar for hva man sier; tekstene er et forum. Vi prøver å synge sånn at folk hører hva vi sier.

Torbjørn: Det er meningsløst med drittekster, så vi jobber mye med tekstene. Vi har forkasta mange tekster og tekstforslag. Derfor har vi et ganske lite repertoar etter å ha spilt sammen i 7-8 måneder.

Nils: Alle skal ut med kritikk av det vi lager. Det er ikke noe moralsk krav at alt skal gjøres kollektivt, men det er surt hvis folk spiller noe de ikke liker. Tekstene våre er nok et slags minste felles multiplum, men vi er ikke enig i hva det er. I ei låt jeg har skrevet som heter «Ingen tru», skreiv jeg «jeg har ingen tru på blodig revolusjon». Torbjørn og T.P. mener at hvis det blir revolusjon, så vil de som har makta gjøre den blodig. Det er jo ikke noe mål at en revolusjon skal bli blodig. Men se på land som El Salvador og Guatemala. Er det noe anna valg? Sjøl er jeg i prinsippet mot vold, vold avler vold. Men i et land som El Salvador produserer USA en blodig revolusjon. I teksten min forandrer vi «blodig revolusjon» til «massesuggesjon».

Torbjørn: Vi lever i ei samtid hvor vold kan bli nødvendig. Da må du bare akseptere det.

Om navn

Torbjørn: Vi kunne liksom godt kalt oss Minuteman (amerikansk atomrakett, intervjuers anm.)

Om å spille

Nils: Vi hadde ikke noen ferdig stil da vi starta. Det har kommet etter hvert. Vi kaller musikken rock — kontemporær rock. Jeg vil ikke kalle oss new wave, sjøl om vi er inspirert av det. New wave i dag er et utvanna begrep. Pønnen var en fornyelse av rocken. Men nyrock i dag er ei sammenblanding av mange saker — det er elementer fra rock, jazz og funk som er slått sammen.

T.P.: Musikken er omtrent aldri ny. Det er folka som gjør den og måten de gjør den på som er ny.

Torbjørn: Vi brukte lang tid til vi debuterte på «Rock mot bøteterror». Vi ville ikke stille med noe halvgodt.

Nils: Vi har vært tilhengere av at vi skal være ferdige med øvinger før vi går ut med låtene. Jeg tror mange grupper har brent seg på å spille ute for tidlig.

Om å spille på boterock

Torbjørn: vi var ikke uenige om å spille på bøterock, sjøl om vi har forskjellig syn på slåssinga med politiet i byen. Det som skjedde etter gateopptøyene i vinter, er at borgerne roper på borgervern og styrking av politiet. Jeg håper at det ikke gjentar seg.

T.P.: Men vi må se på hvorfor det blir bråk. Det er ingen som blir bøtelagt fordi det er show å få bøter. Tromsø er den byen som har størst arbeidsløshet i forhold til antallet ungdommer, og færrest ting å gjøre om kvelden for ungdommen. Da finnes det bare spillebuler og restauranter. Alt går på konsumkultur og å støtte restauranteierne.

Om husokkupasjonen

Torbjørn: Hadde det ikke vært for gatebråk og husokkupasjon, hadde ikke politikerne vært så gravalvorlige som de er nå. Nå prøver de å få litt fart på sakene.

T.P.: Det begynner å gå opp for folk at ungdommen har behov og trang for å ha noe som er deres, et sted hvor ungdommen kan ha det OK. Når ungdommen ikke har noe å gjøre og går arbeidsløs, blir det ofte ikke anna enn å henge på gatehjørnet. Det kan bli et destruktivt miljø med mye drikking og blås. Når folk okkuperer og gjør noe sjøl, er det faen så fint.

Om hus/rus

T.P.: Ungdommen i Tromsø har kjempa så lenge at de ikke vil godta at et hus går til helvete på grunn av rus.

Stein H.

La febern ri deg på Vålerenga

Planene for en lørdagskro i Oslo i Rød Ungdoms-regi har lenge eksistert, og de har tidligere også vært luftet her i Rute 80.

Stillheten som fulgte betyr heldigvis ikke at de dengang så entusiastiske Bygg-Rød Ungdomfolka har blitt mindre entusiastiske, men det har tatt tid å finne passende lokaler.

I fjor høst starta de imidlertid opp i et gammelt hus på Vålerenga. Sammen med folk fra Vålerenga Vel, flere av de unge i strøket, pluss venner og kjente, satte de i gang med oppussinga. De har kledd vegger, satt opp nye vegger, skifta dører, lagt nytt gulv, malt og inn-

redd kjøkkenkrok, m.m.

Nå er disse entusiastiske medlemmer av «Kroa», og vil arrangere Lørdagskro, Ungdomskro og andre arrangementer.

Rød Ungdom disponerer torsdagene med «Motgift»-møter. «Motgift» er Oslo Rød Ungdoms debattforum.

Tidligere i vinter ble det bl.a. holdt «Motgift»-møte om marxisme i lokalene til Oslo Arbeiderdamfunn.

22. april arrangerer «Motgift» nytt møte, denne gangen på Vålerenga. Emnet er Dataalderen, og hva den vil føre til for vanlige folk. Innledere er Tron Øgrim fra AKP og Olav

Benestad fra Fremtiden i våre hender.

Hvem som helst kan leie huset på ledige kvelder, velegnet til studiesirkler, kulturaktiviteter, osv.

Lørdagene vil huset åpne i ett-tida, og hit kan man komme for å treffe folk, høre på musikk, se tippekampen, halvsvju, eller hva det måtte være. Det vil dessuten være servering av enkel middag. Innimellom vil det bli fester med dans og band. Dette vil bli annonsert.

Oslo Rød Ungdom håper selvfølgelig at «Motgift»-møtene kan trekke flere enn bare egne medlemmer, så all ungdom er velkommen.

Grand Prix

Den norske avdelinga av Grand Prix-sirkuset er vel overstått og vi venter i spenning på «La grande finale». Vi hører til blant dem som mener at den beste melodien vant (igjen), og våre forhåpninger er enda større nå enn tidligere. Særlig betryggende er det å vite at bak Teigens vinnermelodi ligger det ikke så lite professoral hjelp. René Herail heter mannen som med vitenskapelig grundighet har båret fram det norske bidraget.

Spesielt interessant er hvordan han har utforma sjølve presentasjonen av låta. Som kjent er kanskje det viktigere enn melodien.

Lenge har ryktene versert om at Anita Skorgan og Jahn

Teigen er «kjærestepar på ornt'li». Men maken til vibrasjoner vi fikk oss presentert i den norske finalen skal en lete lenge etter. Jan spiste jo formelig opp stakkars Anita, som satt der ren og pen ved pianoet. Det var hakket før han satte tungespissen i øret hennes, mener nå vi. Vi må vel regne med at det er slik det skal være i år. Det er over og ut med disse sprade-gruppene. Buck-Fizz og hva de nå heter alle sammen. Nå er tiden kommet til balladen og romantikken. Og det skal ikke være noe lissom-romantikk. Vi innrømmer gjerne at vi ser fram til finalen. Klissete er det fra før, og enda verre skal det bli. ...

CAM

plater & bøker og otto

Sjuogforrelleve

Før jul kom Marit Mathiesen ut med en ny LP — Marit Mathiesen med Parfyme.

Den er i all hovedsak et bra produkt. Den inneholder fine ballader og noen fint oppgira rockelåter. Med unntak av tre er alle tekstene Marits. Musikken deles mellom Marit, Ole Fyhn, Øyvind Madsen og Bjørn Drage. Slik stiller gruppa sterkt i helhetsbildet av plata. Her er fine gitar- og sax-partier som fyller godt ut, og gir Marit et bra komp. Det trenger hu. Jenta er god til å synge. Det er ikke en mengde rop og skrik, som det er nok av innen rocken. Hu har i seg mye av den varmen som ligger til nordnorske artister. På samme tid som hu er krass og bitter, er hu også full av følelser for det hu driver på med. Det er jævlighet viktig, for det er sånt som gjør at vi kan bli glad i henne. Og glad i henne tror jeg det er mange av oss som blir.

«Til Paris», «Gi meg tonen», «Siste kveld» og «Vuggesang» er solide fine saker. Her kommer gruppa til for fullt med allsidig musikalitet. Det er kanskje litt lite orgelbrus i refrenget på «Til Paris».

Her er mange fine beskrivelser av kjærlighet/lengsel. Det er vanskelig å få til. Særlig når ørtentusen lyrikere har gjort det før. Men her klinger det bra, ikke bare i øret — også innafør hammen. «Barfott» er en genial og fin måte å beskrive det som skjer når de fleste av oss vil prøve noe nytt, gå egne veier. Det er alltid noen som vil prøve å bestemme for oss, alltid noen som vet hva som er vårt eget beste. Alltid er det noen som står klar til å stanse oss om vi vil gjøre noe som makthaverne ikke er begeistra for.

Det er dessverre ikke alltid at MAI klarer å få til bra produkt. Men her har vel gruppa visst hva de ville ha for noe, og vi lyttre kan også si oss fornøyde.

Leo & Lars

Marit Mathiesen
Med Parfyme
Mai 4711

Rett fra levra

Rolf Wikström med Hjärtslag kom ut med en «live»-LP før jul. Rolf Wikström trives best når han spiller for publikum. Det gjør vel de fleste. Det er i alle fall sikkert at han gjør seg best på en scene. Han river med seg folk så det er et privilegium å være med på det. Han er en av Sveriges beste gitarister, og sammen med bandet blir det en atmosfære som det er få hvite bluesmusikere som klarer å skape. Litt av denne atmosfæren får vi føle ved å lytte på plata Magaza Stomp.

Tekstene er sånn som bluestekster er. Enkle og lettfattelige, på samme tid som de er fulle av politisk brodd, humor og ironi. Om jenta som snur ryggen til deg når du vil kjæle og ber deg ta saken i dine egne hender, er morsom, musikken sugende, full av eggende saker og orgel. «Vi ska bygga upp en kyrka» er en nydelig sak på det om å tro på seg sjøl. Vi skal ikke legge ut i det vide og det breie om hvordan innholdet på plata er. Vi vil bare konstatere at den eksisterer, og det er vi jævlighet glad for. Kjøp den sjøl og lytt til real, ekte blues. Ikke lån den og ta den opp på tape — den er ikke så dyr — bluesband skal også leve.

Leo & Lars

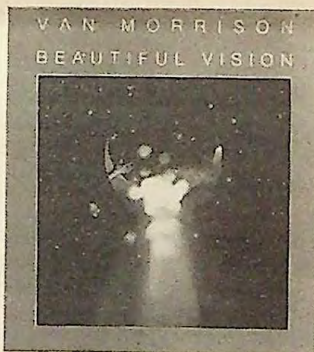
Stillferdig og religiøs Van Morrison

Van Morrison har lagd et platealbum uten én eneste overraskelse. Det er dumt å stille krav om at all musikk skal være

grensesprengende — spesielt må folk som har vært i bransjen i gode 20 år få lov å holde på med sitt, syns nå i hvert fall jeg. At artisten kjører sin stil er imidlertid noe annet enn at du føler den neste korden, og kan synge med nesten hele skiva ved første gjennomhøring. Akkurat så tradisjonell Van Morrison er «Beautiful Vision» blitt. Det største overraskelsesmomentet er faktisk at en av låtene går i 6/8 takt.

Van Morrison er gått bort og blitt religiøs på sine gamle dager, og det skal ikke så mye fantasi til for å skjønne at dette ligner ganske mye på Dylan. Men denne musikken eier ikke sjel. Mens Dylan kan synge garva ateister inn i tvilen, og sammen med sine tre koredamer låter spennende som en Michelet-thriller, er Van Morrisons misjonering gorr kjedelig. Bare på en sang, «Vanlose Starlway», er koret spennende (og da bare i starten), og alle blåsearrangementene er totalt uten sting og originalitet.

Det er egentlig ikke så mye å si om «Beautiful Vision», annet enn at Mark Knopfler er tilstedeværende også her ... og at den avslutter med en håp-

løs instrumental som Morrison har kalt «Scandinavia». Var vi virkelig så slemme mot ham på Kalvøya for et par år tilbake?

Gamle Van Morrisons fans vil finne en masse de ønsker seg, sjøl om de vil savne noen eksplosjoner av «Caravan»-typen fra The Last Waltz. Du som ikke samler Morrison-plater fra Them-tida og framover, men som veit

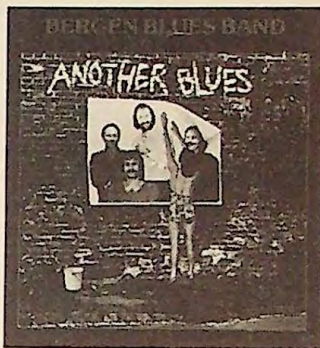
hvordan han låter, bør drøye «Beautiful Vision».

Røns

Van Morrison:
Beautiful Vision,
Warner Bros,
Phonogram

Bring me Another blues!

Bergen Bluesband kan ikke beskrives. Jeg gidder i hvert fall ikke å finne fram fremmedordboka i et forsøk på å finne passende superlativer. Ikke orker jeg spore opp Arne Hestenes for assistanse heller (dere som leste den

avskydelige diggeinga av Sammy Davis jr. er på sporet ...)

«Another blues» er fest fra ende til annen, der håret over øra virker forstyrrende i ett kjø. Er dette virkelig norsk?

Olav V er som kjent en blueselsker av rang. Etter prøvekjøringa i Pop Spesial, sendte han fluksens følgende forordning til adjutanten: «Bring me another blues, man!» Further comments ...

Røns

Bergen Bluesband:
Another blues,
Harvest
8C 062 37438

Stikk fingern i jorda

Ikke skjønner jeg at denne gruppa har hatt mage til å utgi en hel LP med live-innspillinger. Når de allikevel har det, fortjener produktet en liten anmeldelse. Forutsetninga for å gi ut konsertopptak på plate er at det finnes noe vi kan kalle atmosfære. «Stikk fing-

godt. Hun skildrer det å være jente i begynnelsen av puberteten sånn at du ofte kjenner det igjen. Jentene er opptatt av filmstjerner, sin egen og andres utvikling, de vokser seg opp i ei høyblokk på Bøler i slutten av 50-åra.

Boka er både en fortelling om jenters liv og oppvekst på den tida, og en fortelling fra en ny drabantby.

Tove Nilsen skriver

Bygdebok fra Bøler

Skyskraperengler, Tove Nilsens siste bok, handler om Tove 11 år og venninnene hennes. De vokser opp i ei høyblokk på Bøler i slutten av 50-åra.

Gjennom 11-åringene får vi vite litt om hvordan det var å komme flyttende til Bøler. Tolv eta-

er'n i jorda» har ikke det. Det kan skyldes to ting: Enten var det ingen stemning å gjenskape, eller så har ikke gruppa klart å få fram stemninga. Vi trur helst det siste. De to beste sporene på plata er «Sjassmin Margarita» og «Det er bønn». Problemet med den første er at introen ligner fryktelig på «Livet er for kjøpt», mens «Det er bønn» skjennes av at teksten knapt nok kommer fram. Dette er for øvrig tilfelle for flere av låtene. Jeg kan tenke meg at låtene har nokså brukbare tekster. Men som sagt: det er bare noe jeg trur. Gruppa benytter seg av saxofon-soli på flere spor, og dette faller etter min mening heldig ut. Samme er i noen grad også tilfelle med koringa. Anmelderen hører til blant dem som mener at svært mye av den nyrocken som i dag gis ut egenfinansiert på egne etiketter ikke fortjener å ligge på en platetalleren. Oslo XI fortjener imidlertid honnør fordi de er lojale mot det klassiske i rocke-tradisjonen.

CAM

Oslo XI:
Stikk finger'n i jorda
BØLP 11
MAI-distr.

Paul McCartney

«Ebony and Ivory» — fra det etterlengta og behørig annonserte albumet «Tug of War» — er blitt folkeei i radioen på ei uke. 60-åra-generasjonen som styrer pludreprogrammene, har sjølsagt falt for kombinasjonen Paul McCartney/Stevie Wonder.

Låta er en sånn ballade

som bare McCartney kan få til. Melodien er like god som en hvilken som helst Beatles-hit, og Stevie Wonder trekker jo ikke akkurat det vokale inntrykket ned, da. Dette vokalistparet må være drømmen for enhver arrangør.

Det er Paul McCartney's låt, og for første gang siden «Give Ireland back to the Irish» i 1970, har han brukt musikken til å si noe fornuftig. «Naivt om rasemotset-

ninger», skriver Klassekampen. Ja, kanskje er dette noe enkelt, sjøl om bildet med de svarte og hvite pianotangentene «living in harmony» er riktig godt. Innholdet blir ytterligere understreka av at en svart og en hvit superstar opptrer på samme skiva. Og — kanskje har dette en noe annen betydning i det kriseramma England, som stadig opplever opptøyer med tydelig islett av rasemotsetninger?

Røns

Paul McCartney:
Ebony and Ivory
(singel fra «Tug of War»)
MPL Communications, EMI

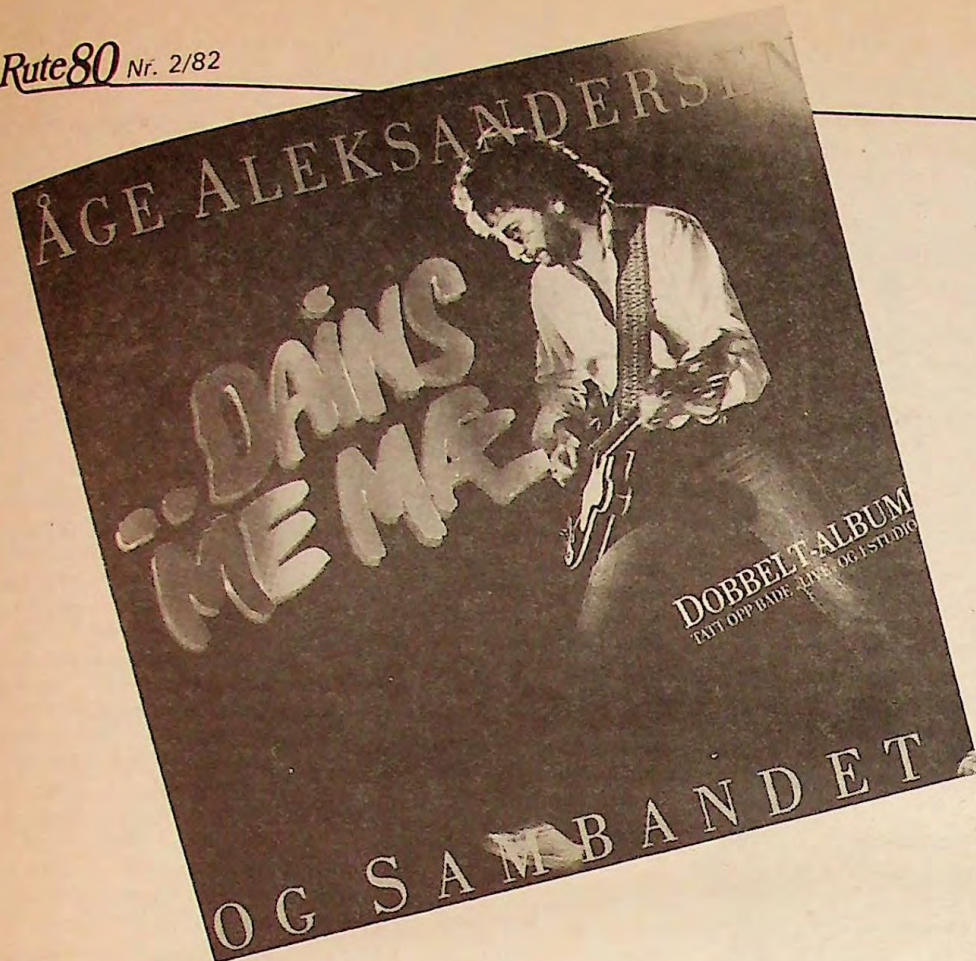
i Toves verden. Selv om det vel var flest av de siste også i høyblokk på Bøler.

Jeg syns boka blir ganske snever. Den skildrer noen få menneskers liv i et lite miljø over kort tid. Det får meg til å tenke på boka som ei bygdebok fra Bøler.

Elise

Tove Nilsen:
Skyskraperengler
J.W. Cappelen forlag

Ein kveld vi satt der foran tv'n
æ va sliten hain va sju, —
hain sa te mæ e'n bresjnev farl'i
koffer slåss dæm sånn ska'n tru

Hain spurte mæ så
om dæm som sulte
kor e mora dæmmers hæn
van Hitler slæm
e vi på parti
med dæm som ikke har nå hjem

Hain villa vit om streik va farlig
e solidaritet ett lainn
om gud itj hjalp
når alt gikk gæli
om æ koinn ligg i lag med hainn.

Åge Aleksandersen er en mester i å skrive korte, fengende refrenger — som ikke er banale. Det siste dobbeltalbumet hans inneholder flere sånne gullkorn, og som regel dreier det seg om kjærlighet. Men Åge synger alltid om Ekte kjærlighet. Sånn som Åge beskriver det, sånn er det — når du virkelig er glad i noen. Han holder seg unna banalitetene («Bli bra igjen!!!»), og skriver inderlig og sjølopplevd om å reise fra kjæresten, om å være så forelska at du ikke får sagt det du skal si — og om familien! «Hain va sju» er platas desiderte ener.

Amerikansk form — men så norsk!

Ellers får Carl I. Hagen så øra flagrer og det nye drømmereisemålet er utpekt... Rio de Janeiro! Alt dette og mer til er å finne på den ene plata i dobbeltal-

bumet. Den andre er live-opptak — og vi befinner oss i dobbelt forstand på den brede landevei. Opptaksstedene gir ikke akkurat det store metropolpreget; Måløy, Florø, Høyanger, Øvre Årdal, Dovre... Joda, Sambandet hører hjemme i gamlelandet —

sjøl om musikken er så amerikansk den bare kan bli. Det oser Springsteen og The Band. Det er i denne tradisjonen Sambandet hører hjemme — og denne musikken kan de.

Snill og god...

På hele LP'en er bare ei vise mislykka, syns jeg, — «Barnehender». Jeg trur den er satirisk, med stikka tiltenkt ml'erne. Musikalsk er visa for oppstykk, med for mange, usammenhengende temaer dytta på hverandre. Tekstmessig blir det for mange «vanskelige» ord (resolusjon, strategisk, konklusjon), og i refrenget har et par linjer måttet bytte plass for å få rimet til å gå opp. Det handler om frykten for atomkrig, men når sjølve livet — barnehender, en far og ei mor — blir satt opp mot «kaldblodighet» og en klar og beherska tanke oppi all faenska-

pen — ja, da henger ikke jeg med lenger.

Men — viktigere — Åge tør å ta bladet fra munnen og fortelle for all verden hva han mener. Sånn sett går han modig mot strømmen, i ei tid da tekstene til progressive musikere stadig blir mer prega av jeg og deg og dæ og mæ. Ikke siden Veslefrikks første LP har vi sett så klar tale. Jeg blir så «innerlig forbainna» på alle som maser mot «parole- og sjablongtekster» for tida. Etter min mening får vi heller bære over med en del «banaliteter» — hør på tekstene i en 9-time, og du blir pinlig klar over at vi er i selskap med «massene» sånn sett — om dette kan skjære vekk en del tekster som snur og vender sjela trill rundt.

Politikk fra scenen?

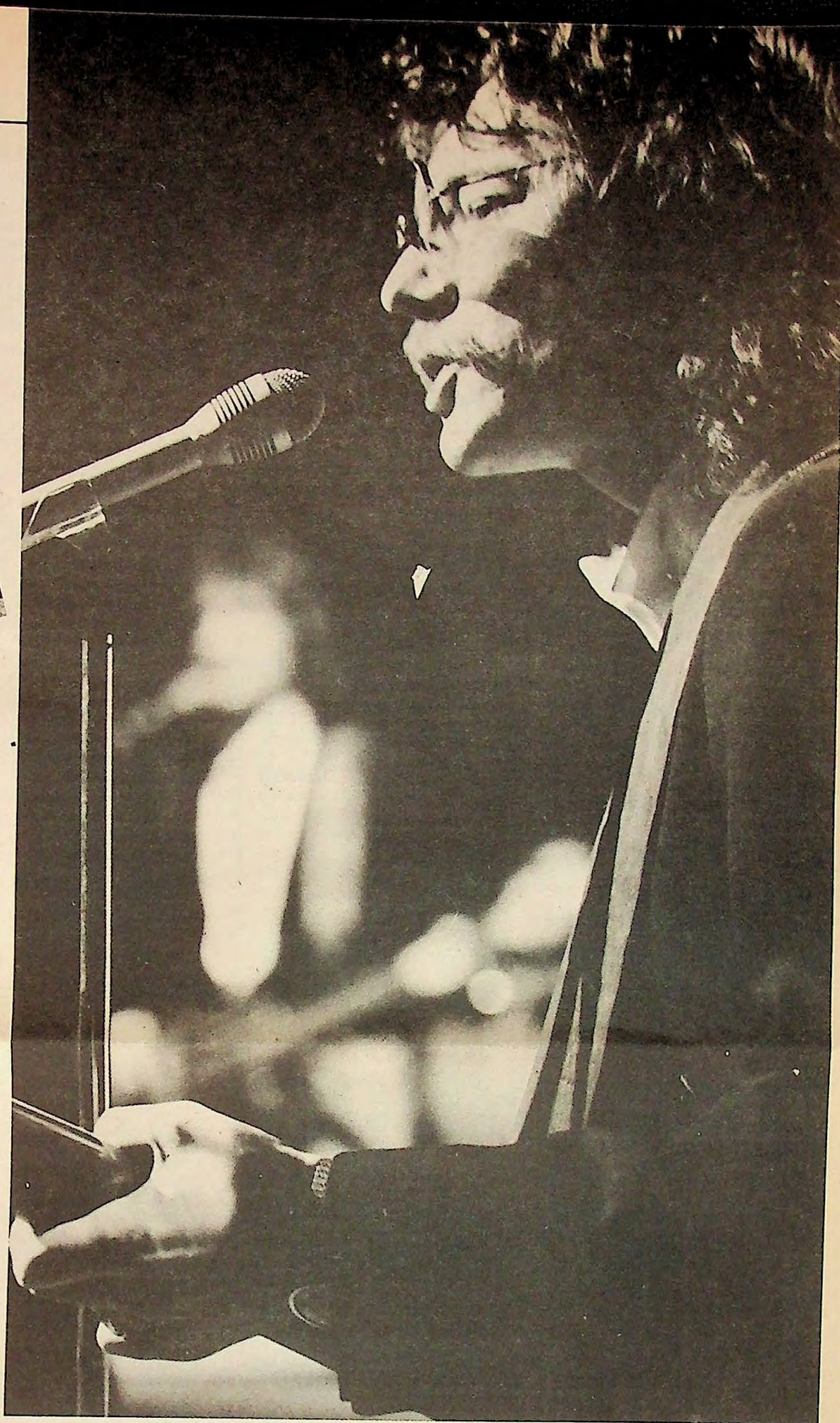
Radikale tekstforfattere må ta ansvaret sitt alvorlig. Vitsen er

ikke bare å skrive en ærlig tekst — det må da være et poeng å gi folk noe å gruble over, noen riktige politiske tanker! Dette er ikke «belæring fra scenen». Dessuten påvirker alle popmusikere sitt publikum — det er opp til musikeren å avgjøre hva slags ideer han eller hun skal spre til tilhørerne.

Åge Aleksandersen og Sambandet greier oppgava si fremragende gjennom to plater ungdommens folkemusikk. «Dains me mæ...» er like bra på fest som bakgrunnssurr mens du tar oppvaska. Men ta deg for all del tid til å lytt en gang. Du skjønner, — Åge gir deg kule vibrasjoner og hjelp til å klarne hue.

Røns

Åge Aleksandersen
og Sambandet:
Dains me mæ...
Norsk Plateselskap As
Mayco distribusjon

Gjest i Ruta:

**John
Jørgen
Støa,
leder
for YLI**

**—Vi må gå
mot bølga
av anti-
organi-
sering**

**Tekst & Foto:
Knut Ivar Skeid**

– På frisørinja får elevene hver høst utdelt hver sin parykk, montert på et trehode. I løpet av skoleåret skal de så lære de forskjellige frisyrene, permanent, legging og klipping. Utpå vårparten blir naturlig nok frisyren ganske snau.

Nå skjæres det så mye ned på bevilgningene til yrkesskolen at de elevene som begynte på frisørinja i fjor høst ikke har fått noen ny parykk å prøve seg på. I stedet har de fått hver sin snauklippede parykk fra året før.

Resultatet blir at årets elever bare får øvd seg på korte frisyrrer.

Dette sier John Jørgen Støa, 24 år, født og oppvokst på Hønefoss. Han er tømrerlærling, og legger en interesse for frisyrrer for dagen, som ikke akkurat kan sees utenpå. Uten at han er langhåra, kan det neppe sies at John Jørgen ser ut til å ha slitt ned dørtokkene til herrefrisøren på Rutebilstasjonen i Hønefoss.

Men så er han da også leder for YLI, Yrkeskoleelevenes og Lærlingenes Interesseorganisasjon, siden begynnelsen av mars. Da YLIs 13. landsmøte i Tønsberg skulle velge ny leder, valgte de John Jørgen – uten motkandidat.

– Det der med tillitsmann har jeg visst anlegg for, sier John Jørgen, og blunker beskjedent. – Men jeg veit jo hva jeg gikk til da jeg ble leder på det siste landsmøtet, for jeg har jo jobba i YLI noen år.

De siste to åra har John Jørgen Støa vært nestleder i YLI. Før det var han elevrådsformann på Drammen Yrkeskole, før det hovedtillitsmann i militæret. Der tjenestegjorde han som kokk ved Luftvernartilleriet på Bodø Flystasjon.

Skoleaksjonen '82

– For ei stund siden presenterte Skoleaksjonen '82 seg, hva er årsaken til at både elev- og lærerorganisasjonene nå går sammen i en felles aksjon?

– Først vil jeg understreke at denne skoleaksjonen egentlig er ganske fantastisk. For første gang i historien har alle elev- og lærerorganisasjonene i hele grunnskolen og den videregående skolen gått sammen om en felles aksjon. Tilsammen representerer vi nesten en million mennesker, hvis vi regner med elevene i grunnskolen, som i dag ikke har noen egen organisasjon.

I YLI har vi jobba med kampen mot nedskjæringer i over tre år nå, og de vi oppdaga da vi kikket oss litt rundt, var at det ikke bare var i den videregående

ende skolen det sto dårlig til, men i hele skolen.

Tidligere overførte myndighetene midler fra ett skoleslag til et annet. Men i det siste, og kanskje spesielt etter regjeringsskiftet, har vi fått føle at det trekkes midler direkte ut av skolen. Dette er noe nytt. Og det er vel hovedårsaken til at vi har klart å samle alle disse organisasjonene til felles kamp. De som er med er: NGS, ILFS, Lektorlaget, Lærerlaget, Skolenes Landsforbund, Norsk Faglærerlag, Spesiallærerlaget, handelslærerlaget, og Maritim Lærereforening.

Ikke bare frisørelevne

– Det er ikke bare frisørelevne som ikke får det de trenger. Det er nedskjæringer og knapphet på ressurser over hele linja. Se f.eks. på Sogn videregående skole i Oslo, Norges største yrkesskole.

En komite som skulle vurdere hvor mye det ville koste å ruste opp denne skolen med det utstyret som trengs for å drive en forsvarlig undervisning, kom fram til at det var behov for ca. 30 millioner kroner til nytt utstyr. Skolen fikk fire.

Nedskjæringene fører til at lærere ikke får etterutdanning, og går derved glipp av verdifull innsikt om nytt utstyr og nye maskiner. På Sogn ligger flunka nytt sveiseutstyr nedpakka, fordi det ikke finnes penger til å sette i stand de lokalene der utstyret skal stå. Ja, ikke en gang det mest elementære utstyret, slik som twist-filler og sandpapir er det nok av.

Skolepenger

Svaret fra skolemyndighetenes side er å innføre skolepenger. Det vil si, de kaller det for egenandel på skoleskyss. I fjor fremma Østfold fylkesskolestyre forslag om at det skulle innføres skolepenger på 1000 kroner for alle elever i den videregående skolen i fylket. Dette ble trukket tilbake fordi det var tvilsomt om det var lovlig. Men det er ingenting i loven som sier at det ikke er lov å innføre egenandel på skoleskyss. Som sagt, som gjort. I år har Østfold fylkesskolestyre innført en egenandel på 1200 kroner for hver elev for skoleskyss.

Liknende signaler kommer fra andre fylker. I Rogaland er det foreslått å kjøpe inn et antall sykler for utdeling blant dem som bor i en viss avstand fra skolen.

Oppbevaringsplass

Men det er ikke bare skolepenger som innføres. På Arendal Yrkeskole er det snakk om å kutte ned på antall klasser, fra 19 til 12, men dette er nok noe skolemyndighetene i det lengste kvier seg for å gjøre, fordi dette ville føre til at ungdomsarbeidsløshetsstatistikken ville fyke til værs. For det er en kjennsgjerning at den videregående skolen i stor grad er en oppbevaringsplass, en måte å skjule den store ungdomsarbeidsløsheten på.

Resultatet

Resultatet av all denne nedskjæringa er at de som går ut av skolen etter en yrkesfaglig opplæring i dag ikke kan det de burde kunne. Sjøl om de i navnet er fagarbeidere, er forholdene i industrien og forholdene på skolen som natt og dag. Og det er bare tull å snakke om at vi skal ha en produktivtetskampanje i dette landet, når samfunnet ikke vil utdanne fagfolk som er i stand til å holde produktiviteten oppe.

Alvor

– Er det så alvorlig?

– Ja, på litt sikt kan det få katastrofale følger. Lied-innstillinga, som ble lagt fram for noen år siden, slo fast at det norske samfunnet vil komme til å trenge mange fler fagarbeidere i framtida. Skal Norge fortsette å være konkurransedyktig må det satses enormt på å utdanne alle typer fagarbeidere. I stedet skjer det motsatte. I Nordsjøen kan norske fagfolk ikke brukes til mange oppdrag, rett og slett fordi de ikke mestrer den jobben de er satt til å utføre. De kan ikke jobben.

Kortsiktig

– Hvorfor skjer dette?

– Jo, fordi kortsiktig økonomisk nedskjæring slår beina unna en langsiktig, vettug planlegging. Også arbeidsgiverne veit at de må satse på å utdanne fler fagarbeidere. I mange bransjer er det skrikende behov etter kvalifisert arbeidskraft. Men heller ikke arbeidsgiverne er villige til å ta ansvar for utdanninga.

For noen år siden var det vanlig at alle større verkstedbedrifter i Norge hadde egen lærlingskole. I dag er det igjen en, eneste bedrift som har det, Kværner Brug i Oslo. De andre bedriftene foretrekker å bruke leiefirmaer.

I andre land er det en selvfølge at næringslivet tar ansvaret for utdanning av nye fagarbeidere. Staten bør kanskje spytte i litt mer penger til dette, men det viktigste er at det blir tatt tiltak for at det blir tatt inn flere lærlinger.

YLI

– Er ikke det et problem at YLI organiserer en rekke skoleslag som har lite med hverandre å gjøre?

– Jo, det kan du si, men allefall er det en viktig ting som forener alle de elevgruppene som er organisert i YLI. Og det er at alle driver med en utdanning som tar sikte på å gi dem en eller annen form for yrkesutdanning. Gymnaset derimot, er ikke noen yrkesutdanning, men en skole du går på for å komme inn på noe annet.

– Hva er en interesseorganisasjon?

– Vi mener at en interesseorganisasjon skal kjempe for elevenes rettigheter. Kamp mot nedskjæringer, for økte demokratiske rettigheter, flere skoleplasser, bedre undervisning, osv.

– Betyr dette at YLI fortsatt

Under landsmøtet til YLI i Tønsberg ble John Jørgen valgt til leder. Her er han i full sving med gruppediskusjon under landsmøtet.

står på linja om «bare vår egen kamp gir seier»?

– Denne parola virker kanskje litt bombastisk isolert sett. Derfor må vi si noe mer enn bare «bare vår egen kamp gir seier». Det var vi kanskje ikke så flinke til den gangen dette var YLIs fremste motto.

Parola betyr jo at vi må gå sammen med alle de som har felles interesser med oss. Forældre, lærere og fagbevegelsen. Men til sjuende og sist er det vi elever som må ta initiativet, ta ansvaret for at det vi ønsker skal bli gjort, settes ut i livet.

Orker ikke, gidder ikke...?

– Det blir hevdet at elevene er så slappe. At de heller går på fotballkamp, enn et møte i YLI-gruppa. Er det ikke vanskelig å drive en organisasjon som YLI så lenge det er slik?

– Ja, det fins toppstillitsmenn som mener at elevene er så teite og sløve. Men aksjonsdagen vår nå 25. mars skulle motbevise dette. Oppslutninga om aksjonen var enestående, langt større enn det vi hadde turt å drømme om på forhånd.

Dessuten mener jeg det mye er toppstillitsmennene sjøl som har skylda for at elevene er sløve, hvis de mener det. Det er ikke vi «pamper» som skal løpe regjeringsskontorene ned, for ordne opp for elevene. Men det er slik de ønsker å framstille det. Og da er det jo ikke noe rart at folk blir passive. Jeg er heller for å mobilisere elevene til kamp mot det som ikke er bra. I aksjonsgrupper mot hasj, i YLI-grupper, i elevsamfunn. Vi må gå mot bølga av antiorganisering. Vi må sprite opp solidariteten igjen, ei bølge som har blitt ødelagt gjennom mange år.

– Har du noen illusjoner om å lykkes i det da?

– Ja, noe kan vi iallefall gjøre. Vi ser det rundt omkring på skolene. Der det sitter elevråd med et dårlig syn på elevene, skjer det ingenting. Men der det er motsatt går det bra. For-

skjellige aktiviteter blomstrer. For det er klart, folk blir passive hvis de ikke får noen mulighet til å påvirke det som skjer rundt dem.

Rød Ungdom

– Du er med i Rød Ungdom, og i fjor høst sto du på Rød Valgallianses liste til stortingsvalget i Buskerud. Men i YLI diskuteres det aldri partipolitikk. Hvorfor?

– Fordi vi mener at det er en interesseorganisasjon vi driver og ikke en politisk sandkasse for kommende pamper og yrkespolitikere. Folk ble valgt etter hva de hadde gjort, ikke etter partitilhørighet. Og på landsmøtet var det svært mange av vedtakene som ble gjort enstemmig, til tross for at vi sikkert er uenige i mange andre spørsmål.

Fordeler

– Men ville det ikke vært en fordel for deg å vært medlem i f.eks. Høyre. Da kunne du jo påvirke stortingsgruppa or regjeringa slik at YLI ville fått sine saker i gjennom?

– Nei, bortsett fra at jeg aldri kunne ha tenkt meg å vært Høyremann, ville jeg vært i dårligere stand til å tjene elevenes interesser hvis jeg var det. For da måtte jeg jo vært lojal mot partiet mitt, og f.eks. i dagens situasjon måtte jeg jo jobbe mest mulig for at elevene ikke aksjonerte mot nedskjæringer.

Jenter

Tilslutt, er det noe du vil si?

– Ja, at i YLI er det mer jenter enn gutter både i sentralstyret og arbeidsutvalg, og det tror jeg er den eneste organisasjonen i hele Norges land som har, sier John Jørgen Støa, med klar adresse til NGS, der det er 11 gutter og to jenter i sentralstyret og der de holder på tittelen formann i stedet for leder, fordi de hevder at det er et spørsmål om tradisjon...

IVOLDEN ER ØY

Eldre folks syn på ungdommen er gjerne ett av to: de rakker ungdommen til, eller de «tror» på ungdommen. Det kan være et spørsmål om hvad som er verst.

Der er noe nakent og naturlig over alderdommens, eskelendernes, hat til dem hvis tre er sundhet, kraft, evne. De lyver ut fra en fortvilet, men ekte avmektighet.

Men det andre, sympatiserende synet på ungdommen, *troen* på den, dekker i virkeligheten ofte over en like så skamløs impotens. «Vi har ikke klart å skape et anstendig liv og samfund», — sier mange mennesker — derimot ungdommen! Ungdommen tror vi på!»

Slik slår de sig resignert til ro med nederlaget, de innretter sig makelig

på sammenbruddet og skyver hele ansvaret for en desperat fremtid over på andre skuldrer. Og de er ikke så lite rørt over sig selv, de synes at de er ganske storslätte, de *tror* på ungdommen!

Jeg har et ønske for mitt liv, at jeg aldri kommer til å *tro* på ungdommen! Derimot håper jeg å *stå sammen med*, være ansvarlig med den ungdom som kjemper den revolusjonære kamp for menneskenes frihet og fred.

Bare den tro som er delaktighet, er nødvendig i de tider vi går imote!

Nordahl Grieg
i avisa Klassekampen
1. mai 1936